

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletne 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENECC

Kdor seje veter - žanje vihar

Komunisti se čutijo kot poklicani mojstri revolucije. Potem, ko so sejal nemir in revolucionarno razpoloženje od Sanghaja do Španije in od Španije do Mehike in Brazilije — govore naenkrat vsi znaki zato, da imajo revolucijo tudi doma v Sovjetiji. Gotovo moremo podrobno le domnevati: Kajti ko govorimo o Rusiji, gre za državo, kjer ni nobene svobode in se zve v javnosti le to, kar krvava diktatura komunistov izrecno dovoli. Toda kljub skromnim vestem, ki prihajajo iz Sovjetije, ni videza, da bi se sovjetski narodi preveč udobno počutili pod diktaturo tovariša Stalina, kateremu sicer marsikak evropski komunist pod vlado buržujev navdušeno vzklika, ni ga pa volja, da bi šel sam osebnostno uživati radosti, ki jih sovjetskim podanikom naklanja sovjetska tajna policija, čeka in GPU.

Tako se zaenkrat govori le o zarotah proti diktaturi Stalinu. In zanimivo: tisti, ki so organizirali terorizem in bombne napade na ruske carje, zato, da so se polastili oblasti, isti, ki so desetletja proglasili silo kot edino politično sredstvo, ki je uspešno v boju z nasprotnikom; isti komunisti tožijo danes pred svetom druge komuniste, ki so se pričeli posluževati druge proti njim samim in zahtevajo, da bi ne vemo katere sveta alijansa nastopila proti »nelegalnemu komunističnemu terorju«. V imene Zveze narodov, ki jo do zadnjega niso hoteli priznati, zahtevajo boljše, da Norveška izroči tovariša Trockega in sicer na podlagi sklepov, ki so bili ob umoru jugoslovanskega kralja Aleksandra sklenjeni proti organiziranemu terorizmu. Bog ve, če se mogote v Kremlju ob tej priliki kaj spominjati na umor drugih Aleksandrov, ki so jih bolje poznali kot našega kralja, mislimo carjev Aleksandra II. in Aleksandra III.?

Nasilje komunističnih vlastodržcev je z vsoto silo padlo na revolucionarne tovariše iz prvih dni, ki so prišli v nemilost. S preluknjanimi glavami jih pobirajo mrtve po pesku, kakor so pobrali mrtve v kleti zadnjega carja Nikolaja II. in pozneje na tisoče in stotine drugih žrtev komunizma, ki osvobodijo človeški rod... Prišel je čas, da se rablji pobijajo sami med seboj. Visoki in najvišji naslovi, ki so jih v rdečem paradizu nosili pravkar umorjeni, pričajo, da je kriza globoka in da sega bolj na široko, kakor pa bi hoteli priznati komunisti. »Čiščenje«, ki je pod komunistično diktaturo itak trajen sistem, sega tokrat v najvišje politične in diplomatske kroge, sega v politično in celo v rdečo armado! Vesti govore o 8000 aretirancih, mnoge pa je šef policijske službe, tovariš Jagoda že v naprej znal tako prepričati o krivdi, da so se zatekli še pred sodbo k samomoru... Kako prostrana je kriza, sledi tudi iz tega, da morajo boljše poročati o uporih v armadi, ki je dosedaj bila edino zanesljivo sredstvo, s katerim se je komunistična diktatura v Rusiji mogla vzdržati. Od Ukrajine do Mongolije govore o kmečkih uporih. Torej imajo komunisti kar domo izredno bogato revolucionarno žetev, po kateri jih toliko žaja. Vendar se trezno misleči nad ničemer ne čudijo: Kar je prišlo skupaj z nasiljem in krvjo, je mogoče nekaj časa vzdržati skupaj z istimi krvavimi metodami, a bo v svojem času zatonilo in razpadlo v krvi svojih stvariteljev. Revolucija kliče po revoluciji in kdor seje veter, bo požel vihar.

Slični nauk nam v poslednjih tednih daje Španija. V Španiji so komunisti s posebno skrbjo negovali revolucionarno razpoloženje. Res, mnogo je v tej nesrečni deželi zagrešila socialna nevedenost vodilnih družabnih plast, kar je bilo že ob drugi priliki poudarjeno. Toda glavni delež pri takem in tolikšnem revolucionarnem izbruhu ima vendarle Kominterni, ki je spoznala, da bi bila Španija, ako zapade boljše, najsilnejša opora za revolucioniranje Južne Amerike in Afrike, kamor je komunistični agentom in njihovemu denarju ter brošuram iz sedanjih Sovjetije nekoliko dolga pot. Prvi so se revolucionarne misli oprijeli intelektualci, katerim se je monarhija Alfonza XIII. zdela nezgodna tiranija in slabotna diktatura Primo de Riveri nepopolno suženstvo. Gotovo: Primo de Rivera je bil nepotreben in po vrhu še neroden diktator, toda mogel je po sedmih letih, ko je odhajal, reči: vsa leta nisem prelil niti kaplje krvi! Eden prvih boriteljev proti Riverovi diktaturi, svobodnomiselni profesor Unamuno, danes, ko vidi grozote komunistične strahovlade, pripoveduje, da je bila nekdanja diktatura naravnost »svoboden režim« v primeri z nezakonitostmi in nasiljem, ki se pod »ljudsko fronto« dogaja. Toda Unamuno si lahko čestita, da je odnesel vsaj svojo glavo. Kajti med imeni mož, ki jih je ljudska fronta dala te dni postreliti, je tudi mnogo politikov, ministrov, poslancev in intelektualcev, ki so bili glavni voditelji in tvorci republikanske revolucije pred nekaj leti...

Tisti, ki danes vladajo v Madridu, so a sleparijami in volilnimi goljufijami prišli na oblast. Kje je njih avtoriteta? Njihovo vladanje se je pričelo s političnimi preganjanji in umori — več sto političnih nasprotnikov je bilo do 17. julija, ko je izbruhnila revolucija, pobitih, ne da bi bil kdo zaslišan ali sojen od rednega sodišča in ne da bi se morilec skrivil las. Ti danes pred celim svetom upijejo proti »upornikom«, ki, da teptajo legalno oblast, ki v resnici nikdar ni bila legalna, ker ni spoštovala lastnih zakonov. To je poučen zgled, kako nastajajo revolucije.

Vidi se, da je edina vez, ki veže skupaj madridsko vlado, antiklerikalizem. Ves uspeh njenega vladanja so požgane cerkve, uničene umetnine, pobiti redovniki, redovnice in duhovniki; stotine mučenec svojega prepričanja, ki umirajo v strašnejših mukah kakor bi si jih mogel izmisliti Nero; masakrirani so odlični laiki kristjani, ki so padli kot žrtev političnega sadizma; v državi je državljanska vojna, povsod pa anarhija in strahotno brezpravje. To je tista idealna svoboda in družabni »red«, ki kateremu komunizem vodi povsod, kjer zavladava. Radikali masona Lerrouxa, ki so med glavnimi

Ko se Evropa kolje - Japonska prodira

Notranja Mongolija je postala vazalna država Japonske
Železnica Peking-Suijan v japonskih rokah - Homatiye v Rusiji olajšujejo delo japonskega imperijalizma

Sanghaj, 3. sept. Ne da bi števovna javnost veliko opazila, prodira Japonska počasi preko notranje Mongolije na zapad. Težnja Japonske gre za tem, da bi v smeri skozi notranjemongolski provinci Džehol in Suijan obkolila zunanjo Mongolijo, ki je vazalna država Moskve. Razmere v Evropi pridejo japonskemu cesarstvu kakor nalašč vedno v pomoč takrat, ko Japonska sama stoji pred notranjepolitičnimi težavami, ki izvirajo iz njenega težkega finančnega položaja. V sedanjem trenutku imajo Japonci to srečo, da morejo izrabiti neednost evropskih veselij, ki prekrizanih rok gledajo, kako se v Španiji razvija državljanska vojna do viška, ker so med seboj globoko sprte in ne morejo paziti na dogodke na Daljnem vzhodu, ker se same druga druge bojuje in morajo vse svoje sile koncentrirati na Evropo.

Pri svojem prodiranju proti zapadu so si Japonci ustvarili v notranji Mongoliji precej trdno operacijsko bazo. Princ Teh, poglavar notranje Mongolije, ki je svojčas spretno kolebal med Japonsko in sovjetsko Rusijo, se je sedaj postavil popol-

noma na stran Japoncev, dasi na zunaj hlino lojalnost napram Kitaju, ki je formalno njegov suveren. Japonci imajo v provinci Džehol do 5000 mož svoje lastne armade, v provinci Čahar pa stoje njihova druga notranjemongolska armada, ki šteje približno enako število vojakov. To so mandžurske čete, ki pa so pod poveljstvom japonskih oficirjev. Vse te čete tvorijo rezervo, ki je namenjena za to, da štiti japonski predor na skrajni sever v provinciji Suijan. Japonska namerava zasedati predvsem železnico, ki pelje iz Pekinga v Suijan tako, da bodo na ta način zabili klin med Kitaj in med sovjetsko zunanjo Mongolijo.

V Suijanu, kjer je dosedaj odločal samo vpliv domačih mongolskih poglavarjev, ki plačujejo Nankingu običajen davek, deluje sedaj japonska propaganda na precej prikrit način. Japonski inženjerji gradijo ceste, mostove, radijske postaje in podobno. Te postaje imajo nadzorstvo nad lokalno upravo in na ta način prehaja čedalje bolj pod vpliv Japonske. Povsod se gradijo barake pod videzom delav-

skih stanovanj, v resnici pa bodo služile za skladišča živeža in municije za mandžursko oziroma japonsko armado, ko bo te kraje zasedla.

Japonska pa se je že polastila vseh gospodarskih prometnih žil teh ogromnih pokrajin ter si je prisvojila trgovinski predmet med Kalganom in Čaharjem, tako da carinske pristojbine sedaj tečejo v japonsko blagajno namesto v Nanking. Obenem so Japonci zaprli vse prehodne točke, skozi katere se je dosedaj vršil trgovinski promet med notranjo Mongolijo in Kitajem ter ga usmerile v Mandžurijo oziroma Japonsko. Na ta način izkorišča Japonska veliko napetost med evropskimi državami v name-ne svojega imperijalizma in more zlasti z največjim zadovoljstvom beležiti dejstvo, da ji je prodiranje skozi Mongolijo proti ruskemu Zabajkalju in Altaju naenkrat in nenadoma olajšano po dogodkih v sovjetski Rusiji, kjer se mora Stalin boriti s čedalje bolj naraščajočo opozicijo in je obenem primoran, da zaščiti svojo zapadno mejo proti nemškemu in poljskemu vpadu.

Ko divja boj za Irun - se vrše pogajanja za premirje

Henday, 3. septembra. c. Na bojišču okoli Iruna je ponoči bilo mirno. Rdeče čete so izbrile noč in se utrdile na črti Behovija-Irun, beli pa so se zakopali v jarke, ki jih so zapustili rdeči na vrhovih San Martina in La Punche. Vso noč so bele čete utrjevale oba griča in vlekli strojnice na vrh. Generalni štab belih se je pomaknil na bojišče tik pred Irun, tako da je bil za belimi četami komaj za en kilometer. Zmeraj bolj jasno je, da imajo beli ta načrt ofenzive, da je za vsako ceno treba zavzeti Irun in tako presekati zvezo s Francijo skozi Hendaye. Takoj nato sledi ofenziva belih na Toledo in Madrid.

Vojaške operacije so se danes začele okoli 9. Beli so začeli najprej napad na Behovijo in iz opazovališča na francoskem ozemlju so tuji časniki lahko lepo opazovali, kako se je borba začela in nadaljevala. Okoli 9 ure je prišla cela kolona oklopnih avtomobilov, ki je iz ozadja pripeljala 300 navarskih vojakov do zob oboroženih. Ti so se takoj razpršili in niso na veliko presenečenje napadli naravnost v skupini. Razpršili so se in po okoliških cestah skušali obkoliti Behovijo. Komaj so se ti razpršili na svoja nova mesta, že se je ustanovila cela stalna kolona, ki je nato na bojišče dovažala sveže čete. Med tem so se prvi že posamič približali Behoviji in rdeče strojnice so pol ure sipale na njih plaz krogel. Rdeče čete se skrivajo za zidovi hiš v Behoviji. Le malo čet se je lahko zateklo v jarke, ki so si jih rdeči zgradili v noči.

Med tem so beli začeli razvijati svojo ofenzivo z La Punche in rdeče topništvo je začelo obstreljevati te postojanke. Toda topovi so merili zelo zgrešeno in mnogo granat sploh ni eksplodiralo. Rdeče topništvo je udarjalo čisto sloop na grič brez velikega uspeha. Med tem pa se je že moglo opaziti, kako se v ozadju na črti Alunda-Bidassoa razvija močna fezervna črta belih. Razvita ofenziva se ni mnogo spremenila do 11 ure, sililo se je samo streljanje topov in rezgetanje strojin.

Ob 11 se je nad Irunom pojavilo troje rdečih vladnih letal, ki so začela bombardirati položaje belih. To bombardiranje je trajalo do 11.30, ko se je na obzorju pojavilo eno belo letalo, ki pa je kmalu izginilo.

Položaj je ostal neizpremenjen do 12.45, ko so na francosko ozemlje pribežali zadnji prebivalci iz Iruna. Povedali so, da se je rdečih vojščakov začel lotevati obup. Med rdečimi četami nastopa resignacija in sami pravijo, da bo Irun popolnoma padel.

Na črti Behovija-Irun so med tem še v naglici gradili strelske jarke. Ob 13 uri so priletela bela letala nad Irun in vrgla tri bombe nad mesto, pet bomb pa je padlo v okolici trdnjave Fontarabije. Na La Punche so okoli polne belih odnesli z bojišča svoje mrtlice. Ob 15.30 popoldne se je začela borba z obeh strani in so beli začeli s splošnim napadom na črto Behovija-Irun. Ob 15.50 je bila bitka v popolnem teku in premikanje čet se je le težko moglo zasledovati v dimu strojin in topov.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno. Dunajska vremenska napoved: Vzhodni vetrovi in nagnjenje k nevihtam.

krivci, da je prišlo tako daleč, so že potisnjeni v stran. Tudi socialisti igrajo le še vlogo petega kolesa. Boljševiško navodilo, naj komunisti podpirajo povsod elabotne levičarske vlade, se je v Španiji obneslo kot šolski zgled. V danem trenutku skočijo v takem slučaju vedno v prve vrste komunistični voditelji, ki prevzamejo oblast. Komunistična rdeča in anarhistična črna zastava eta tisti, ki visita danes po vladni Španiji. Kdo se briga za republiko! Tisti, ki vlada, je »ljudstvo«, to se pravi ulica in tisti, ki se prvi proglasi za »ljudstvo«.

Unamuno, — da se še enkrat spomnimo tega moža usodnega vpliva, — je nazirano, da se bodo v slučaju, da zmaga rdeči, potem med zmagovalci odigravali še dolgi in krvavi boji za oblast. Krvave orgije se bodo nadaljevale, tokrat med člani same ljudske fronte. Stari profesor iz Salamanke ima najbrže prav. Kajti zločinci, ki so bili izpušteni iz ječ, da »branijo re-

Irun pade še nocoj - Rdeči se umikajo v Fuentarabio

Henday, 3. sept. b. Davi ob 6 se je pričelo novo ofenzivno gibanje proti Irunu. Dopisnik agencije Havas poroča, da se sedaj vodi v glavnem borba na noč, ki jo spremljajo strahovite detonacije ročnih granat. Borbe se vodijo tako, da je moralo topništvo utihniti, ker bi sicer bombardiralo lastne vrste. V mestu Behoviji se še vedno vodijo krvave poulične borbe. Kljub energičnemu pritisku belih obvladajo rdeči miličniki še vedno polovico tega mesta ter pokosijo vsakogar iz nasprotnega tabora s strojnimi. Rdeči so prešli nekolikokrat v protinapad in skušali zavzeti ponovno trdnjavo St. Marcial in Punche, vendar pa so jih uporniki, ki so po večini sestavljeni iz španske guške legije, odbili ter jim prizadejali hude izgube. Kljub energičnemu odporu rdečih pa se splošno pričakuje, da bodo borbe za Irun končane še nocoj in da bodo beli razvili svojo staro špansko zastavo na razvalinah mesta.

Rdeči se že počasi umikajo v Fuentarabio. Ves dopoldan se je vršil zelo živahen promet z avtomobili in tovornimi avti med Irunom in Fuentarabio. Veliki oddelki miličnikov korakajo

Ali bo zmagala pamet?

Predlog o koncentracijski vladi

Madrid, 3. septembra. Argentinski poslanik v Madridu je izjavil, da je sedaj vzpostavljena zveza med rdečo vlado v Madridu in belo vlado v Burgosu z namenom, da bi se sklenilo premirje. Pogajanja se vršijo s St. Jean de Luzu, kamor je poslala madridska vlada kot svojega izrednega pooblaščenca America Castro. Castro nima samo pooblastila, da se pogaja z nacionalisti o tem, kako bi se državljanska vojna vodila bolj človeško, tudi za pogajanja v svrhu sklepa premirja. Pogajanja se pa vrše v neoficijelni obliki zato, da ne bi bila madridska vlada primorana, da formalno prizna legalnost nacionalistične vlade v Burgosu.

Pred spravo Cerkve in države v Nemčiji

Berlin, 3. septembra. Podoba je, da se bodo zopet začela pogajanja med katoliškim episkopatom in nemško državno vlado. Povod za to je dalo pastirsko pismo nemških škofov, ki so izjavili, da sta Cerkve in država enako zainteresirani na borbi za evropsko kulturo in krščanski družabni red proti judovski boljševiški nevarnosti. Na škofovski konferenci v Fuldi je bil imenovan odbor škofov, ki bo stopil v zvezo z državno vlado, da se premagajo težave, ki so doslej stale napoti iskrenemu sporazumu med katoliško cerkvijo in Hitlerjevim režimom. V to komisijo so imenovani: nadškof brat-slavski kardinal Bertram, monakovski nadškof kar-

publiko, se najbrže po zmagi ne bodo zopet kot krotka jagnjeta vrnili nazaj za zapah; tisti, ki so se polastili tuje imovine, je ne bodo prostovoljno več vrnili; oni, ki so zasedli vladne palače, bodo hoteli tam tudi ostati. Ali bo anarhija, ali pa bo nova državljanska vojna izbruhnila med sedanjimi zavezniki, med katerimi pa že danes, kakor kaže pritegnitev komunistov v vlado, prevladujejo skrajni levičarski elementi.

Tako se že cele tedne izčrpava Španija v najbolj krvavi in uničujoči državljanski vojni. Narod, ki je bil zadnje desetletje na najboljši poti, da se kulturno in gospodarsko zopet dvigne po svetlih primerih svoje slavne zgodovine, je po zaslugi komunizma in ljudske fronte, ki jo je spustil do oblasti, padel nazaj na stopnjo podivjane morije, uničevanja in barbarstva, kakor nam je iz zadnjih desetletjih primer le še komunistična Rusija.

dinal Faulhaber, kölnski nadškof kardinal Schulte, berlinski škof grof Breisig in monakovski škof grof Galen.

Člani te komisije niso samo najvišji in najstarejši zastopniki nemškega katoliškega episkopata, ampak so obenem znani kot najbolj odločni zastopniki stališča Cerkve, za kar so v borbi s Hitlerjevim režimom doprinesli največje žrtve.

Značilno je, da je pater »La Croix« prinesel članek, v katerem piše, da je pastirsko pismo nemškega episkopata proti boljševiški nevarnosti gotovo znamenje za to, da smemo upati, da bo dobi borbe med Cerkvijo in sedanjim nemškim režimom v Nemčiji sledila sprava narodnega socializma s 25 milijoni nemških katoličanov. Na to spravo dela veliko tudi Mussolini, ki je Hitlerja prepričal, da je vendarle enkrat v korist evropskega miru in kulture, da Cerkve in vlada v Nemčiji složno sodelujeta v obrambo zoper največjega sovražnika krščanstva in katoliške cerkve.

(Beležimo te vesti, ne da bi jih zaenkrat še mogli potrditi kot resnične.)

V Sibiriji vré

London, 3. septembra. b. Po vestih iz Moskve sta bila aretirana šefa radijskih postaj v Tiflisu in Habarovsku, kjer sta širila neugodne vesti za Stalina. Splošno se je opazilo naglo pošiljanje vojaštva v Sibirijo in domneva se, da tam nekaj ni v redu, vendar pa zaenkrat še nihče ne ve, zakaj gre. V Magnitoškorskou so odkrili nevarno zaroto proti Stalinu ter so bili tam aretirani številni komunisti. Predsednik krajevnega sveta se je ustrelil, ko so ga hoteli aretirati.

Enotna fronta proti komunizmu

Rim, 3. septembra. b. Kolektivna spomenica nemškega episkopata, ki je naperjena proti komunizmu, je bila, kakor trdijo v vatikanskih krogih, prva manifestacija akcije, ki jo pripravlja Vatikan proti komunizmu kot največji nevarnosti za evropski in svetovni mir. V zvezi s tem trdijo tukajšnji listi, da se bodo slične spomenice, kakor je ona katoliškega episkopata v Nemčiji, izdale tudi v drugih državah. Italijanski tisk trdi, da je papež Pij XI. v razgovoru s visokimi cerkvenimi dostojanstveniki s največjim zgražanjem obsodil dogodki v Španiji, enako pa je tudi obsodil akcijo komunizma v drugih državah ter dejal, da je treba storiti vse za ustanovitve skupne fronte, ki bo branila katoliško civilizacijo. Papež Pij XI. tako trdi tisk, je priporočil vsem škofom, da pozovejo katoličane vsega sveta, naj se združijo v enotno borbo proti rdeči

bolezni. Ni izključeno, da bo papež Pij XI. takoj, ko se vrne iz Castel Gandolfo v Vatikan, javno manifestiral ta svoj namen in pozval katoličane, da stopijo v odločno borbo proti komunizmu.

18.000 mrtvih, 15.000 ranjenih

Rim, 3. septembra. b. Po informacijah tukajšnjih listov je meščanska vojna v Španiji zahtevala doslej 18.000 smrtnih žrtev in 15.000 ranjenec. Število žena, ki so postale vdove zaradi bratomornih bojev, znaša 88.000, medtem ko je 40.000 otrok izgubilo svoje očete. Materialna škoda znaša nekaj sto milijonov peset, ne všteti škodo, ki jo bo morala Španija plačati za brezmiselno trošenje municije in orožja.

Odkod denar za svetovne revolucije

Nobena tajnost ni več, da ima skoro pri vsakem štroku v Evropi, pri uporabi večjega kova pa prav gotovo in dokazano vmes svoje prste sovjetska Rusija, ki hoče s komunizmom vse evropske države notranje tako razjesti, da ne bodo zmogene nobenega odpora več in da se bo Rusija brez strahu pred njimi lahko posvetila svojim vprašanjem na vzhodu. Poleg teh političnih nagibov pa žene sovjetske oblasti še satanska želja po popolni izvedbi brezboštva, da bi Boga in vsako misel nanj popolnoma izbrisali s tega sveta, čeprav s potoki krvi, kakor vidimo sedaj v Španiji.

Tako podtalno delovanje pa že v pripravi požre silno veliko denarja, za revolucijo samo je pa treba skoro toliko denarja kakor za vojno. In to se more priznati: komunisti imajo denar. Nič ne veš odkod, nič se ne pehaajo zanj, ker jim gre samo za »idejo« in ne marajo drugim »odjedati« kruha, pa vendar niso nikdar v skrbeh zanj. Zlasti nekateri izobraženci in bodoči izobraženci z vsem svojim obnašanjem kažejo, da ne živijo od tistega poklica, pod katerim so znani med ljudmi, ampak bolj od neprestanega organiziranja, od obiskovanja strank in »ljudske fronte«. Zlasti po Srbiji in Črni gori je veliko takih izobražencev, ki so neprestano na poti in nič prav za prav ne veš, od kod jim toliko denarja, ko je vendar povsod hudo zanj. Ako jih po tem kaj vprašaš, bodo odgovorili: »Ljudi me udržavaju« (ljudje me vzdržujejo), veš pa prav dobro, da tiste množice, h katerim dan za dnem zahajajo, niso tako idealne, da bi za idejo znale kaj žrtvovati, ampak jim je ideja samo to, od česar pričakujejo ugodnega življenja in pri katerih je priljubljen samo tisti, ki jim veliko daje ali vsaj veliko obeta; po ideji tiste množice ne vprašajo in za njo tudi nič ne dajo. Javna tajnost je, da imajo tajne vire in da za propagando komunizma prejemajo denarne zaloge iz središča komunizma, iz sovjetske Rusije, kjer »razredno zavedni proletarijat« veliko »rzuje« za svetovno revolucijo. V Rusiji za take dokaze »zavednosti« ni težko. Če si kaka država v Evropi hoče nabrati nekaj denarja, ne da bi razpisala notranje posojilo ali po inozemstvu moledovala zanj, ustanovi podjetje, banko za podpiranje tega ali onega stanu ali kaj podobnega in uradnikom se samo malo »namigne«, da »režim« želi, da bi pridno podpisovali delnice, naj so svobodni, »želi« se pa le — in takoj je dovolj denarja; ako pa je močnejše iz kakih znamenj spoznati, da je »državna zavest« padla, pa finančni minister vsakemu nekoliko odtrga pri naslednji plači, v prepričanju, da bodo vsi podrejeni ob upošte-

vanju »razmere« in »plemenitih namenov režima« njegov ukrep odobraval — in zopet je situacija rešena, vsaj do nadaljnjega. V Rusiji pa se lahko namigne ne samo uradnikom, ampak tudi delavcem, naj veliko žrtvujejo za svetovno revolucijo, do katere v interesu preloterijata mora priti, in če »prostovoljni prispevkovi« ni dovolj, se lažje kakor kjerkoli drugje ukrene vse potrebno, da so inozemski agitatorji in režiserji komunizma večno preskrbljeni.

Zato je prav dragoceno priznanje moskovske »Pravde«, ki piše v št. 218 z dne 9. avgusta t. l. da »tisoči in tisoči delavcev v sovjetski Rusiji že cele mesece niso prejeli nobene plače.« S prikritim nezadovoljstvom list graja, da zlasti gozdne družbe delavske plače trošijo »za vse mogoče namene« in da jih »zločinski zapravljajo«. Po pisanju »Pravde« gredo te vsote že v težke milijone: »Mnogim tisočem drvarjem se plače ne izplačujejo. Zadrževanja in zakasnitve plač so pri narodnem komisariatu za lesno industrijo prišle že kar v kronično navado. Mnogim delavcem se v avgustu niso bile izplačane za junij, še več, tudi za maj še ne. Ti zaostanki in plačah gozdnih delavcev so dosegli vsoto 12 milijonov rubljev. Glavna uprava Vzhodne gozdarstva pa je z delavskimi plačami v zaostanku za 19.644.000 rubljev, glavna uprava Vzhodne gozdarstva za 23.865.000 rubljev, glavna uprava Sibirskega gozdarstva za 5.941.000 rubljev, glavna uprava Južnega gozdarstva za 5.988.000 rubljev. Samo v teh štirih upravah od 11, ki jih vodi narodni komisariat za lesno industrijo, znašajo zaostanki v plačah nad 55 milijonov rubljev (t. j. nad pol milijarde dinarjev). In ti zaostanki se prav nič ne zmanjšujejo, ampak še neprestano rastejo.« Tako ravnanje z delavci mora seveda, kakor toži »Pravda« v nadaljnjih izjavah, povzročiti neverjetno »propadanje delovne moči«. Dobesedno pravi: »Disciplina je med delavstvom zelo padla. Zamude, popolni izostanki od dela, preziranje obratnih odredb, vse to je že na dnevnem redu. Posledice tega pa so: Programi predelave lesa ni mogoče izpeljati, odpošiljanje po splavih se prekinja, tovarne za predelavo lesa morajo omejiti delo, ritem proizvodnje pa je zelo občutno omajen.«

Nimamo povič, da ne bi verjeli temu listu, saj izhaja v Moskvi in mu je lahko priti do takih podatkov. Takoj pa nam postane nekoliko bolj razumljivo, zakaj režiserji in dirigenti »svetovne revolucije« ne poznajo krize, za nje ima sovjetska Rusija vedno dovolj denarja, pa naj ga utrga kjerkoli...

Potrebno čiščenje

Nedeljska »Samouprava« je pod tem naslovom objavila uvodnik, ki napoveduje konec dosedanjega popustljivega postopanja proti že na široko razviti komunistični akciji. Povod za to uvodnik je dala neka izjava ministra Spahe, ki je ostro obsodil prejšnje režime, ki so z nasiljem in gospodarsko brezbriznostjo indirektno pospeševali zapekljivost komunističnih krilatic in ki so bili na drugi strani tako zaposleni s preganjanjem »protidržavnih« elementov, ki so si jih v strahu za svojo oblast umisljali, da niso imeli niti smisla niti časa, da bi več pozornosti posvetili komunizmu, najhujšemu in nevarnemu razdiralcu našega pravega reda in kulture, obenem pa so povsod zatirali svobodno besedo, da ni bilo mogoče proti komunizmu postaviti boljšega nauka, ga razlagati in zagovarjati. V tem političnem divjanju pa se je komunistom posrečilo, da so se vrinili na mnoga, za javno mnenje zelo važna in vplivna mesta, na katerih so se sedaj in s katerih hočejo tudi oni biti deležni splošnega zrahljanja političnega nadzorstva in svobode, ker vse na najnesramnejši način izrabljajo za svojo propagando. Tega stanja pod nobeno pretezo ne bo mogoče več trpeti, ker noben pameten človek si ne more dovoliti, da bi redil gada na svojih prsih.

»Znano je na primer«, pravi »Samouprava«, »da je med ljudmi svobodnih poklicev zelo veliko protidemokratskih levicarijev. Vsi taki pod najrazličnejšimi plašči in skriti za najrazličnejše maske vodijo gotovo razdiralno akcijo z živo ali pisano besedo. Sodelujejo celo v nekaterih priznanih meščanskih uradništvih kot uredniki te ali one rubrike, v kateri sistematično, dan za dnem, pod vidikom kake socialno-humane zaskrbljenosti, brez strahu s tiskano besedo širijo marksistično misel. Prav tako je znano, da je v različnih podjetjih in samoupravnih uradih dosti uradnikov, po nekod celo inženjerjev, ki ne skrivajo svoje marksistične miselnosti in ki so pripravljene, da ob različnih prilikah predlagajo marksistične razlage in marksistične formule o tekočih dogodkih in tekočih vprašanjih. Tudi je jasno, da tudi naše gimnazije in univerze, da o naših ljudskih šolah sploh ne govorimo, niso brez simpatizierjev marksizma, ki pri pouku, v neposrednem stiku z zaupanimi jim učenci, razvijajo in širijo komunistično kuho. Priporočuje se n. pr. tudi to, da je režiser nekega državnega gledališča na letnih počitnicah v nekem letovišču režiral neko igralsko delo, ki je imelo skozi in skozi borbeno-propagandni značaj za marksizem. Znani pa so še drugi primeri tega nečednega dela, ki more vnevoliti vsakega poštenega državljan in ki more izzvati ne samo najostrejšo kritiko, ampak tudi najostrejši odpor.

»Samouprava« po teh izjavah napoveduje »sistematično čiščenje vseh naših ustanov in celokupnega državnega aparata marksističnih agitatorjev«.

Uradno poročilo banovinske hmelnjarske komisije dne 3. septembra 1936: Nakupovanje letošnjega pridelka se je tudi danes nadaljevalo in je prišlo zlasti v zares prvovrstnem blagu do nekaterih večjih zaključkov. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene ter se je plačevalo v kakovosti blago od 20 do 25 Din, za večje partije zares prvovrstnega blaga tudi po 26 Din. Za slabše in najslabše ter zlasti v barvi neodgovarjajoče blago je tudi nekaj zanimanja ter se plačevalo od 12 do 20 Din.

Sprejemi pri predsedniku vlade na Bledu

Bled, 3. septembra. Danes je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović ves dan sprejemal tuje in domače diplomate ter druge odlične osebnosti. Eden za drugim so prihajali diplomatski avtomobili pred Belvedere, kjer predsednik vlade stane. Tako je sprejel našega poslanika v Parizu dr. Purica, turškega poslanika v Beogradu Hajderbeja, nemškega poslanika na našem dvoru von Heerena, ki se je razgovarjal z g. predsednikom celo uro, našega poslanika v Washingtonu Konstantina Fotiča, ravnatelja »Samouprave« Jovanoviča in tiskovnega atašea v Pragi Rankoviča. Proti večeru se je predsednik vlade odpravil na sprehod.

Jutri dopoldne bo izročil svoja akreditivna pisma novi brazilski poslanik, ki je istočasno akreditiran tudi v Atenah. V teku današnjega in včerajnjega dne so odpotovali številni diplomati, ki so prebili svoje počitnice na Bledu. Tako je odpotoval francoski poslanik grof de Dampierre, madžarski poslanik von Alt, naš poslanik v Bruslju dr. Lazarevič, bivši minister dr. Periš in drugi. Davi je odpotoval tudi italijanski poslanik grof Viola na svoje novo mesto v Rim, kjer je imenovan za tiskovnega atašea. Grof Viola si je kupil na Bledu krasno vilo »Zoroc«, kamor bo prihajal vsako leto na odhiti.

Dr. Krek za Slovenijo

Belgrad, 3. sept. m. Minister dr. Krek je imel danes dopoldne sestanek a prometnim ministrom dr. Spahom zaradi železniških delavcev na področju ljubljanskega železniškega ravnanstva ter zaradi popravila in obnovitve nekaterih prog v banovini. Včeraj popoldne in danes dopoldne je pa imel konferenco a finančnim ministrom dr. Letico in s kmetijskim ministrom dr. Stankovičem zaradi vinarogradniških zadev v Sloveniji.

JRZ v moravski banovini

Belgrad, 3. sept. m. JRZ je razvila v moravski banovini živahno agitacijo za jesenske občinske volitve, ki bodo, kakor znano, v tej banovini 27. septembra. Vse občine v tej banovini so v agitacijskem načrtu razdeljene v pet različnih skupin, za katere so sestavili posebni volivni odbori. Volivno gibanje vodi predsednik banovinskega odbora JRZ, minister Dragiša Cvetković, kateremu stoji ob strani minister za gozdove in rudnike Gjura Janković, prosvetni minister Stojčević, gradbeni minister Kožulj in minister dr. M. Krek. Narodni poslanci in predsedniki krajevnih odborov v posameznih občinah prirejajo vsespovsod sestanke. Omenjeni ministri bodo v prihodnjih dneh, posebno pa ob nedeljah 13. in 20. septembra imeli po tej banovini več shodov. Minister dr. M. Krek priredi shod 13. t. m. v Petrovcu in Zagubicih, 20. septembra pa v Golubcu in Kučevu. Po dosedanjih pripravah in razpuščenju ljudstva sodeč, bo JRZ v moravski banovini pri občinskih volitvah odnesla prav lepo zmago.

Belgrad, 3. septembra. Pravosodni minister je podaljšal rok za oddajo mnenj k predhodnemu načrtu državlanskega zakonika do 1. jan. 1937.

Mariborski občinski svet

Maribor, 3. septembra. Nocoj je imel mariborski občinski svet svojo enajsto sejo. Obravnavali so predlog, da se odobri kredit 8000 do 5000 din za službena potovanja potovanja gasilskih delegatov iz Maribora v tujino, kakršna potovanja prirejajo tudi zastopniki gasilcev iz drugih mest. — Izvoljena sta bila člana odbora za revizijo zemljišč, ki se vrši vsakih dvajset do pet in dvajset let. — Župan dr. Juvan je tudi pozval k čim večji udeležbi na sobotnih slavnostih ob priliki rojstnega dne kralja Petra II.

POROCILA

Za prvi odsek je poročal svetnik Müller. Ugotovi se nekaterim ugovorom zoper predpise uvoznice ter zoper predpise davčine na pes v onih primerih, za katere se ugotovi, da je pes v resnici čuval.

Za drugi odsek je poročal svetnik Hrastelj. Borza dela je odobrila oddajo prostorov v Delavskem azilu pod naslednjim pogojem: Borza dela plača samo stvarne izdatke. Občina opremi prostore s potrebnim pohištvom, v upravi mora biti tudi zastopnik Borze dela. Formalno se spremeni pravilnik mestnega oskrbnistva.

Zvišanje mezd pri pomožni akciji.

Zelo obširna debata se je vodila o vprašanju zvišanja mezd pri mestni pomožni akciji. Meze so bile določene s posebnim pravilnikom leta 1934, ki ga mestna občina ne more spreminjati. Znašajo 2 do 2.50 Din na uro in so v resnici nizke. Odsek je sklenil, naj bi se mezde zvišale, in sicer pri nekvalificiranih delavcih na 3 Din za samce, na 3.50 za oženjene, pri kvalificiranih pa za samce na 4 Din, za oženjene pa na 4.50 Din. Vendar občinski svet ne more odobriti teh plač, ker mora poprej banovina spreminiti tozadevni pravilnik. Zaradi tega sprejme občinski svet, da se naprosi banska uprava, da spremeni pravilnik, po katerem bi se mezde lahko zvišale, obenem pa pooblasti mestna občina, da izposluje pri banu, da bi mariborska pomožna akcija bila boljše dotirana iz banovinskega bednostnega fonda. K temu predlogu so se glasili poleg svetnika Hrastlja še župan dr. Juvan, podžupan Franjo Žebot ter občinska svetnika Sluga in Kores.

Odobrile so se prošnje za ubožne podpore, desetim prosilec pa so se zvišale redne podpore od 10 na 15 Din na osebo. — Pomemben sklep je napravil občinski svet glede prošnje za redne vzgojne prispevke. Ugotovljeno je bilo, da daje občina podpore za vzgojo otrok, ki pa nimajo ničesar od tega. Občina bi v bodoče zvišala podpore, zahteva pa, da se otroci oddajo v zavetišča, kjer bodo res primerno vzgojeni. Tudi se bo vodilo nadzorstvo po šolah za vse otroke, ki prejemajo podporo, in se bo pri tem ugotovilo, če so te podpore v resnici potrebne. — V mestno oskrbovalnico je bilo sprejetih pet prosilcev.

Štrajk tekstilnega delavstva traja dalje

Kranj, 3. septembra. Zaupniki delavstva vseh tekstilnih tovarna na Gorenjskem so se posvetovali v četrtek, 3. septembra 1936, v pogledu medznega gibanja v tekstilni industriji in so sklenili:

1. Da ponovno javno poudarijo, da noče delavstvo nič drugega kot sklenitev kolektivne pogodbe in da so takojšnja pogajanja in čim hitrejša sklenitev kolektivne pogodbe edino sredstvo za takojšnjo vzpostavitev dela in reda v tekstilni industriji. Delavski zaupniki v Kranju so sprejeli z zadovoljstvom na znanje komunike o pripravljenosti industrijalcev za takojšnja pogajanja in sklenitev kolektivne pogodbe;
2. da javno poudarijo, da je mnogo očitkov, ki se iznašajo proti postopanju delavstva v tej stvari, izmišljenih;
3. da so delavski zaupniki pripravljene delavstvu svetovati ukrepe, ki so zmogni odstraniti nasprotja med podjetji in delavstvom. Predvsem bodo delavstvu svetovali, da ne bodo vodstvu podjetja in njih osebuju v nikakem oziru oteževali dostopa v pisarne in bivanje v njih;
4. ko pristopijo podjetja k razgovorom o kolektivni pogodbi, bodo proučili delavski zaupniki v duhu pomirljivosti, kakšni ukrepi so mogoči in potrebni v svrhu daljšega olajšanja pogajanj.

PZ bo v Mariboru zidal

Maribor, 3. septembra. V Maribor so danes prišli zastopniki Pokojninskega zavoda iz Ljubljane, med katerimi so predsednik, ravnatelj in nekaj drugih delegatov, in so si danes vedno dan ogledovali zemljišča banovinske vinarke šole in Rosenberga, ki jih namestava Pokojninski zavod kupiti, da na njih zgradi stanovanjske hiše. Zvečer ob 6. so imeli sejo, na kateri so posebno zagovarjali potrebo po nakupu omenjenih posestev. Prevladalo je tudi mišljenje, naj bi Pokojninski zavod kupil ne samo eno od teh posestev, pač pa oboje hkrati.

Umor v Rušah

Maribor, 3. septembra. Danes okoli 2. je našel neki delavec Tovarne dušika d. d. v Rušah v gozdu komaj tri korake daleč od glavne ceste in približno 60 korakov daleč od omenjene tovarne 25 letnega delavca Ignaca Vrbliča z razbito glavo mrtvega. Včeraj okoli 10. bi bil moral Vrblič nastopiti nočno službo v omenjeni tovarni. Kdo je ubil in kako se je zgodil grd zločin, še ni znano in bo šele mrlišno poizvedovanje orožništva prineslo morda nekaj luči v to zadevo.

Naše zavarovanje

Belgrad, 3. sept. m. Včeraj je bila v kabinetu trgovinskega ministra konferenca, ki je razpravljala o načrtu uredbe o nadzoru nad zavarovalnicami. Na tej konferenci sta med drugimi bila navzoča tudi dr. Josip Dermastia, generalni tajnik Vzajemne zavarovalnice iz Ljubljane in bivši minister Mohorič v avoistvu generalnega tajnika Zbornice za TOI v Ljubljani. Trgovinski minister Vrbanič je na predloge udeležencev sprejel vse one načrte, po katerih se mora voditi zavarovanje, da bodo popolnoma zaščiteni interesi zavarovancev in da bo mogoče uspešno razvoj in soliden obstoj najvažnejših gospodarskih panog iz našega mladega zavarovalstva.

Belgrad, 3. sept. m. Prestavljena sta za davčnega uradnika VIII. pol. skup. davčne uprave v Zaječaru Dragoljub Drobniak, davčni uradnik v Aleksandrovem, ter za pomožnega davčnega uradnika v Zupanji Josip Jakob, pomožni uradnik v Delnicah.

Mestna občina na starostno zavarovanje delavstva.

Referent omenja spomenico, ki jo je poslal župan dr. Juvan glede starostnega zavarovanja industrijskega delavstva v Mariboru banski upravi. Ta zadeva je popolnoma utemeljena, ker se občinski svet zaveda, da skoro vsi prosilci, ki prosijo za sprejem v občinsko zvezo, izhajajo iz delavskega stanu. Čim bodo postali za delo nesposobni, si zaradi razmer ne bodo mogli sami oskrbeti zadostne preskrbe ter bodo obremenili mestne finance. Istočasno naj se reši vprašanje starostnega zavarovanja, reši naj se pa tudi vprašanje delavskih stanovanj v Mariboru. Teh stanovanj danes občutno primanjkuje. Občina sama ne more rešiti tega vprašanja, ker nima sredstev za to. Če se ustanovi starostno zavarovanje, bi bilo s tem omogočenih precej denarnih sredstev, s katerimi bi se lahko gradile stanovanjske hiše za delavstvo. Tudi industriji naj bi uvideli potrebo po zavarovanju delavstva, ki bi mu dalo gotovost za prihodnost, opore in veselja do dela. Občinski svet se zato zahvaljuje županu, da se je za to vprašanje zavzel ob pravem času in spregovoril odkrito besedo, ter odobrava spomenico, ki je bila poslana banu. Obenem jemlje občinski svet na znanje, da ravnateljstva mestnih podjetij pripravljajo pravilnik za starostno zavarovanje mestnih delavcev ter bo tako dal vzgled za starostno zavarovanje v ostali industriji.

Za tretji odsek je poročal svetnik Stabej. Križišče Kopalniške in Tatlenbachove ulice naj se izboljša na ta način, da se dvigne in nasipa. Kanalizacija se izvrši v Kacijanarjevi ulici. Stala bo 76.350 din.

Poročevalec četrtega odseka, svetnik Hrastelj, poroča med drugim, da je Mestna hranilnica podvzela korake, da se zasežejo eskomptni krediti pri Narodni banki, in sicer eskomptni kredit za 5 milijonov din menic mestne občine, ki jih ima ta pri Mestni hranilnici. Občinski svet to soglasno odobri. Župan naj se pooblasti, da se odpošlje prošnja guvernerju Narodne banke za naklonenost v tej zadevi. Obenem misli občinski svet, da je potrebno zaprositi vlado in vse merodajne činitele, da se pospeši podelitev 18 milijonskega posojila iz Hipotekarne banke. Občinski svet soglasno opozarja vlagatelje Mestne hranilnice in mestno prebivalstvo, da so vse vloge absolutno varne, ker jamči občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo, da se bodo vloge v redu izplačevale.

Za peti odsek poroča podžupan Franjo Žebot. Obrt avioizvoška se podeli Karlu Konečniku in Francu Fuchsu, obrt bufeta pa Veroniki Pečuh v Frankopanski ulici 41. — Obravnavalo se je tudi vprašanje ostalih prošenj za podelitev gostilniške obrti.

Sledila je tajna seja, na kateri se je obravnavalo petnajst prošenj za sprejem v občinsko zvezo in osebne zadeve občinskega uslužbenstva.

Učiteljska napredovanja

Belgrad, 3. sept. m. Napredovali so til učitelji in učiteljice: V. pol. skup. Ivan Štrkelj iz Ljubljane, Kvirin Bartl iz Kapele, Ivana Čučina iz Gorice, Franc Mermelj iz Ljubljane, Ivan Štrkelj iz Ljubljane, Rihard Gorup s St. Jošta, Ignacij Labančević iz Ljubljane in Roza Bohinec iz Brezice; V. VI. pol. skup. Ciril Bahovec z Doba Amalija Zajec iz Marne peči, Amalija Čuk iz Kočevja, Leopold Likar iz Blagovice, Albert Širok iz Ljubljane, Eleonora Perkoč z Vrhnike, Ana Wetterhammer iz Toplice pri Zagorju, Palagija Pehar iz Varve vasi, Alojzija Stoviček iz Leskoveca, Elizabeta Šerajnik iz Maribora, Antonija Vrež iz Dravograda, Justin Malič iz Bogojevine, Ivan Močnik iz Libeliča in Angela Znidarič iz Črnuča pri Ljubljani.

Sportna vest

Belgrad, 3. sept. m. Zaradi nešportnega zadržanja ob priliki zadnje olimpijade v Berlinu je odbor veslaškega kluba Krka izključil iz članstva dosedanje člane, ki so na olimpijadi tekmovali s osmercem in četvercem.

Zadnja poročila:

London, 3. septembra. AA. (Reuter.) Kralj Edvard VIII. bo v začetku prihodnjega tedna odpotoval iz Carigrada s orientnim ekspresom in se bo ustavil za dva ali tri dni na Dunaju, nato se bo vrnil v Veliko Britanijo. Po nekaj dneh bivanja v Londonu se bo kralj odpeljal na grad Balmoral; tam bo stanoval prvič, odkar je zasedel prestol.

Paris, 3. septembra. »Matin« beleži vest iz dobro poučenih moskovskih krogov, da je Stalin neadoma težko obolel. Ze 1. 1926. je Stalin ležal tri mesece zaradi obolenja na jetrih. Zaradi avoje ponovnega obolenja se Stalin ni mogel pred tedni udeležiti gledališke predstave svojih rojakov Georgiev, ki prihajajo vsako leto na njegovo željo v Moskvo. To pot se je po gledališki predstavi vrnil banket, na katerem so bile izrečene napitnice z željo, da bi odsotni in utrujeni diktator čimprej ozdravil.

Potrjuje se vest, da bo predsednik sveta ljudskih komisarjev sovjetske unije Molotov v kratkem odpotoval. Proti maršalu Blücherju in namestniku vojnega komisarja Vorosilova, Tuhačevskemu, se bo uvedla preiskava, oziroma se je že uvedla z namenom, da ju postavijo pred sodišče. Poveljnik leningradске posadke Sapežnikov je sapt v moskovski ječi Ljubljani, posadka sama je prestavljena v Sibirijo in nadomeščena s tremi polki iz Georgije. Polojaj v Leningradu je jako resen in kritičen in se more reči, da je vsa bivša prestolnica Petra Velikega, oziroma carskega režima do zadnjega moža v najhujši opoziciji do Stalina.

V Helsinkis se dospele vesti, da so aretirali vrhovnega poveljnika rdeče armade v srednji Aziji, D. I. Benka, ki je bil svojčas poročen z znano sovjetsko poslanico v Stockholmu, Kolontajevom. L. 1917. je bil Dibenko od navadnega pomorskega napredoval do vrhovnega poveljnika rdeče armade. Takrat si je pridobil sloves najboljši odločnega potlačitelja kmečkih uporov. Nato je postal vrhovni poveljnik srednjeazijskih rdečih čet. Res, da je bil Dibenko svojčas prijatelj Trockega, vendar pa je nevarno, da bi bil izvršil opozicijo v srednji Aziji proti Stalinu in je najbolj verjetno to, da se ga hoče Stalin iznebiti, ker ima Dibenko prevelik vpliv v tem važnem in obširnem ozemlju.

Oslo, 3. septembra. Lev Trocki je bil pod policijskim nadzorstvom odpravljen na svoj novi kraj internacije, ki je Hurum pri Fjordu Oslo. Stanoval bo v dvonadstropni vili. Vzel je v najem drugo nadstropje. Pred hišo stoje oboroženi policisti.

Paris, 3. sept. b. Cene kruha v Franciji so zopet narasle za 20 centimov.

Veliki belokranjski vodovod že grade

Veljal bo do 14 milijonov Din. Imel bo 27 rezervoarjev Dolžina glavnih vodovodnih cevi bo 87 kilometrov

Ljubljana, 3. septembra

Skoraj vsa Dolenjska trpi, zlasti poleti na občutnem pomanjkanju vode. Posebno je znana Suha krajina, kjer ljudje vozijo poleti vodo po več ur daleč, in Bela krajina, ki tudi poleti rešuje problem vodne oskrbe z dovažanjem vode. Letos so začeli graditi v Beli krajini za ozemlje nekdanjega metliškega okraja veliki skupinski vodovod za Belo krajino, ki bo veliki večini z vodo najbolj slabo oskrbovanih krajev prinesel prijetno rešitev. Sedaj grade veliko zajetje studenca Rajakoviči nad vasjo Rajakoviči, v nekaj dneh bodo začeli kopati jame za dovodne cevi, dne 5. septembra pa bo licitacija za potrebne železne cevi, kojih dobava je preračunana na 341.000 din.

Svet, po katerem bo razporedil veliki skupinski vodovod za Belo krajino svoje omrežje, ima v glavnem kraski značaj. Zato je razumljivo, da daljših studencev v teh predelih ni. In še tisti studenci, ki na krajših progah zagledajo beli dan, dokler ne izginijo zopet v podzemeljske rove, so precej slabotni in v poletju celo nestalni. Prebivalstvo se je doslej večinoma pomagalo tako, da je gradilo kapnice. Ker pa zadosti velike kapnice stanejo precej denarja, se je poleti skoraj vedno zgodilo, da se večina kapnic ob sušah izpraznila, prebivalstvo pa je moralo dovažati vodo iz studenca Obrha, ki izvira pod Metliko. Tem neprijetnim in včasih zdravstveno tudi nevarnim razmeram bi mogel odpomoci le velik in razsežen vodovod.

Dolgoletne priprave in raziskavanja.

Tega se je zavedala že ljubljanska oblastna samouprava, ki je dala raziskati izvir potoka Jamnik v občini Radatoviči. Ze takrat je bil izdelan načrt, da bi se z zajetjem tega potoka oskrbelo z vodo 45 krajev z nad 7.000 prebivalci. Ti izviri pa niso bili dosti močni ter so hkrati ležali pre nizko, zaradi tega ni bilo mogoče potegniti vodovoda do najpotrebnejših krajev okoli Jugorij. Zato so se raziskavanja nadaljevala in posebne komisije banke uprave so preiskale vse v poštev prihajajoče studence ob času največje suše. Rezultat teh raziskavanj je bil, da so določili 8 še nekaj stalnih izvirov, ki bi mogli še ob času suše dati nad 500-tisoč litrov dobre pitne vode na dan. Ze zgrajeni vodovod v Metliki, ki ima posebno črpalno napravo, bi seveda ostal, pač pa bi se priključil na vodovodno omrežje skupinskega vodovoda, od katerega bi po potrebi prejemal ali kateremu bi oddajal vodo.

Velikanski vodovod.

Banska uprava je nato začela pripravljati novi načrt za belokranjski vodovod, ki bo tako po svoji razsežnosti, kakor tudi izpeljavi prav posebna svojevrsnost. Pri izvedbi vsega skupinskega vodovoda, bo treba zajeti 8 izvirov in studencev, ki pa leže daleč drug od drugega in imajo med seboj velike višinske razlike. Tako na primer bo ležal najvišji zajeti studenci Pušina severno od Ostrca v nadmorski višini 924 m, medtem ko bo najnižji zajeti studenci Jamnik, severno od Krašnega vrha ležal le 476 m nad morjem. Tudi z vodo oskrbovana okrožja imajo velike višinske razlike: tako leži za vodovod upoštevana najvišja vas Sekuliči 706 m nad morjem, najnižja vas Radoviči pa le 133 m nad morjem. Zato ni kazalo drugega, kakor vse vodovodno omrežje glede na lego studencev, ki prihajajo v poštev za zajetje in glede na višinski oziroma nižinski položaj vasi, razdeliti v tri višinske pasove. Tudi to samo še ni zadostilo in zato določa načrt ob vodovodnih cevih posameznih višinskih pasov še posebne raztežilnice in raztežilne rezervoarje, ki bodo zmanjševali vodni pritisk v cevih. Jasno je seveda, da bodo vsi trije višinski pasovi med seboj zvezani ter tako oddajali vodo po potrebi drug drugemu. To prihaja v poštev zlasti za srednji višinski pas, ki ima glede na obseg oskrbovanega okrožja najslabše studence. Temu bosta dodajala vodo tako zgornji, kakor tudi spodnji višinski pas. Pri obračunavanju porabe vode, je bilo upoštevano število prebivalcev, kakor tudi 50% prirast, pri čemer je bilo računano, da se porabi v vaseh po 80 l dnevno na osebo, v Metliki pa po 100 litrov. V času hude suše vodovod sicer take porabe vode na bo vzdržal in bo treba z vodo malo varčevati. Druge pomoči namreč ni, ker studencev ni.

Zgornji višinski pas

bo oskrboval štiri naselja, namreč Sekuliče, Buliči, Gudale in Kuljaje, ki imajo 300 prebivalcev. Ker je vodovod računat za 50% prirast prebivalstva, je računana vodna poraba s 450 prebivalci po 80 litrov na dan, kar da 36.000 litrov dnevno porabljene vode. To vodo bi dobival zgornji višinski pas iz studenca Pušina, ki leži zelo visoko. Zato bo dovodna proga od zajetja dvakrat prekinjena z raztežilniki. Glavni rezervoar tega pasu bo ležal nad vasjo Sekuliči in bo držal 50.000 litrov. V vasi Buliči bo postavljen poseben razbremenilni rezervoar, ki bo držal 10.000 litrov. Če bo vode preostajalo bo odtokala naprej v rezervoar v vasi Kuljaji, ki je oskrbovana z vodo iz višinskega pasu, a gre skozi njo že vodovod od zajetja za srednji višinski pas. Skupna dolžina cevovodne proge v zgornjem višinskem pasu bo merila 4.000 m in je preračunana nekaj nad pol milijona dinarjev.

Srednji višinski pas

bo dovažal vodo v 28 vasi in naselij, v katerih bo potreba vode z vračunanim prirastkom za 4.600 ljudi. Vodo bo dobival iz studenca nad vasjo Rajakoviči in iz skupine 4 slabših studencev severno od Glavice, ki so: Beli potok, Cvetkovič, Votnjak in Podvotnjak. Vsi ti studenci oddajajo vodo v zbiralni rezervoar nad vasjo Kuljaji. V ta rezervoar bo dotečala tudi voda iz zgornjega višinskega pasu. Ker je območje tega pasu precejšnje, bo držal rezervoar 100.000 litrov vode in bodo iz njega dobivale vodo sledeče vasi in naselja: Rajakoviči, Doljani, Ravnece, Drage, Dole, Mačkovec, Skemljevec, Jugorje, Božičev vrh, Luža, Selo, Hrast, Radatoviči, Ratkoviči, Dučici, Pilatoviči, Goleši, Ličje, Lešče, Grabrovec, Bušina vas, Gorenji Suhor, Gorenja Lokvica, Dolenja Lokvica, Bereča vas, Trnovec in Dragomlja vas. Od glavnega rezervoarja nad vasi Kuljaji bo speljana vodovodna proga do vseh teh vasi v dveh smereh. Ena bo šla mimo vasi Doljani proti Jugorjam, druga pa mimo Pilatovcev, Lešče, Brezovice do Suhorja s posebnim odsekom na Trnovec in vmesne vasi. Oba ta odcepa sta potem še zvezana z vodovodno progjo, ki gre iz Suhorja mimo Hrastja do vasi Dole. Ob progi Kuljaji—Jugorje bo priključenih pet vasi s posebnimi odcepi, ki imajo zaradi prevelike višinske razlike posebne rezervoarje po 10.000 litrov vode. V Jugorjih bo postavljen končni rezervoar, ki bo držal 50.000 litrov. Tudi proga, ki gre mimo Pilatovcev je večkrat raztežena z rezervoarji po 10.000 l.

Na Glavici je še poseben rezervoar, ki drži stotisoč litrov in se bo vanj stekala preostala voda iz spodnjega višinskega pasu. Skupna dolžina cevovoda v srednjem pasu meri skoraj 36.000 m. Zaradi tega so tudi gradbeni stroški že precej veliki in so preračunani na 6.216.000 din.

Spodnji višinski pas

bo oskrboval 19 okrajev, v katerih bo s prirastkom vred rabilo vodo okrog 6000 ljudi, pri čemer je že všteta Metlika in Križevska vas. V glavnem bo ta spodnji pas dobival vodo iz zajetih izvirov potoka Jamnik. Manjši dotok pa bo tudi iz zajetega studenca Jorgulin v dolini Loka, južnovzhodno od cerkve Sv. Mihaela. Iz teh zajetij nabrana voda se zbira v rezervoarju v Bojanjem hribu. Rezervoar bo držal 150.000 l vode in bosta iz njega izpeljani dve progi: ena bo služila kot zvezna proga s srednjim višinskim pasom in bo vodila v že omenjeni rezervoar na Glavici. Druga proga pa bo dovažala vodo v vasi, ki bodo dobivale vodo iz tega rezervoarja v spodnjem višinskem pasu. Kraji, ki bodo v spodnjem višinskem pasu, so: Dragošenci, Bajanja vas, Radoše, Boldrež, Slamna vas, Brašljevice, Vidosi, Železniki, Drašiči, Krmačina, Božjakovo, Zebelj, Radoviči, Rozalnica, Svršak, Curile, Križevska vas in Metlika. Vodovod gre od Bojanjega hriba do Radovice, kjer se razcepi. Glavna proga bo vodila mimo Boldreža in Slamne vasi v rezervoar za Metliko, s stranskim odcepom proti Čurilskemu rezervoarju, ki bo držal 50.000 litrov. Druga proga pa bo vodila od Radovice mimo Brašljevice, Drašič, Božjakovega, Zebelja, Rozalnice zopet v Čurilski rezervoar. Končni del te proge se bo lahko oskrboval iz Čurilškega rezervoarja, ki dobiva vodo iz glavne proge. Zvezan bo vodovod z rezervoarji metliškega vodovoda, ki bo še podaljšal v Križevsko vas. Spodnji višinski pas bo imel 8 rezervoarjev po 10.000 litrov, ki bodo večinoma vsi zmanjševali vodni pritisk v cevih. Skupna dolžina vodovodnih cevi v tem pasu meri nekaj nad 41.000 metrov. Gradbeni stroški za ta pas pa so preračunani na 6 milijonov 958.000 Din.

Slepe številke

Ves skupinski vodovod bo z vračunanim prirastkom potreboval na dan okrog 1 milijon litrov vode in imel nešteto rezervoarjev za Metliko, ki drži 150.000 litrov, še 27 rezervoarjev, od katerih bo držal eden 150.000 litrov, dva po 100.000 litrov, 3 po 50.000 litrov in 21 po 10.000 litrov, skupna dolžina glavnih cevni prog pa bo znašala 81 km, na katerih bo na 100 hidrantov in nad 100 izlivov. Celotni stroški so preračunani na 13 milijonov 834.000 Din. V letošnjem letu bo zgrajeno zajetje in vodovodna proga v najbolj potrebnem srednjem višinskem pasu, v naslednjih letih pa se bo skupinski vodovod dogradil popolnoma. Z njim bo rešen velik del Bele krajine pred tako neprijetnim in nevarnim pomanjkanjem vode.

Največje orgle v Jugoslaviji

Največje orgle v Jugoslaviji za Strojmarjerjevo stolnico v Dja kovu so narejene. V St. Vidu nad Ljubljano stoji v orgelski dvorani svojega mojstra Jenka. 72 registrov imajo; tri manuale in pedal; nad 5000 piščali. Glas se od najtišjega, skrivnostnega, kakor iz neznanih dalj, kmaj slišnega šelestanja stopnjuje do silnega, bobnečega grmenja. — Posamezni registri so intonirani silajno, značilno, pa vendar še najmočnejše mehko, kar božajoče. Med seboj se stapljajo v dražljive, pogosto čarobne zveze. Najspretniši orga-

nist bo imel leta in leta dovolj dela, da bo vso v njih skrito lepoto našel.

Orgle bodo v St. Vidu ostale do 8. septembra, do Malega Smarna. V sredo po Malem Smarnu jih pa začno podirati.

Kogar mika, si te orgle vsak dan lahko ogleda in — če zna — si nanje po mili volji lahko zaorgla. Zlasti prav bo ta prilika glasbenikom, ki te dni obiščejo velesojem, pa skočijo še gledat te največje in najboljše orgle, kar jih kdaj dovršila slovenska spretnost.

V Mariboru splošna stavka tekstilcev

Maribor, 3. septembra.

Danes dopoldne je bil na večeradi pivovarne Union zbor tekstilnega delavstva v Mariboru. Bilo je zbranih okrog 4000 ljudi, delavcev in delavk. Tarifni odbor jim je predložil izjavo, katero so večeraj pri pogajanjih na mestnem načelstvu podali tekstilni industrijci. Dasi je izjava za delavstvo ugodna, vendar so jo stavkujoči odklonili ter sklenili, da štrajkajo toliko časa, dokler ne bo sklenjena kolektivna pogodba za vso Slovenijo. Motivirali so njihovi predstavniki svoj sklep s tem, da hočejo pomagati tovarišem v Kranju, da dosežejo svoje zahteve. Mariborsko delavstvo da je priprčeno, da bi kranjske tekstilne tovarne raje dale izdelovati svoje blago v Mariboru, samo da bi strle odpor delavstva in jim ne bi bilo treba priznati zvišanih mezd in skrajšanega delovnega časa. Poudarili so še enkrat, da smatrajo svojo stavko zgolj za protest proti postopanju industrijcev v Kranju, ni pa naperjena proti lastnikom mariborske tekstilne industrije. Obljubili so, da bodo vzdržali v tovarnah popoln red ter bodo varovali

Kje bo stalo novo celjsko sodišče

Celje, 2. septembra.

Večkrat smo že na tem mestu pisali in razpravljali o potrebi justične palače v Celju, ker so vsi merodajni faktorji uvideli, da so prostori, v katerih so uradi okrajnega in okrožnega sodišča, jetnišnica itd v Celju, neprimerni in premajhni. Vprašanje nove justične palače je sprožil sedanji mestni svet, ki je s posebno vlogo zainteresiral vse merodajne faktorje. Potrebo nove justične palače je uvidela tudi višja justična uprava in kr. banska uprava. Sedanje neprimerne prostore si je ogledal še bivši zastopnik ministra pravde, minister za socialno politiko g. Cvetkovič, in ban dravske banovine g. dr. Natlačen. Kakor je »Slovenec« že poročal, je kr. banska uprava dravske banovine stavila centralni vladi v Belgradu predlog, naj vnese v bodoči proračun za justično palačo prvo postavko v znesku 2.000.000 Din. Pri zadnjem obisku v Belgradu je župan g. Mihelič o potrebi justične palače v Celju zainteresiral tudi sedanjega ministra pravde g. dr. Subotiča in gradbenega ministra g. dr. Kožulja.

Danee se je v zvezi z akcijo za zgraditev justične palače sestala druga komisija, ki je imela nalogo določiti prostor, kjer naj bi stala justična palača. Komisija se je sestala ob 8. zjutraj pred magistratom, nato je pa bil komisijski ogled vseh v poštev prihajajočih stavbišč. Komisija se je soglasno izrekla za Glazijo. Sklenjeno je bilo tudi, da se bo takoj začelo z izdelavo načrtov, ki jih bo izdelal tehnični oddelek kr. banske uprave v Ljubljani. S to odločitvijo, upamo, da je stopilo vprašanje justične palače v Celju v končni štadij.

Odebelelim osebam pomore ena čaša naravne Franz-Josefove

grenke vode zjutraj na tešče do lahke stolice. Reg. po msn. soo. pol. in nar. sdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

Na gričku utonil

St. Vid pri Stični, 1. sept.

V ponedeljek 31. avgusta je pasel 9 letni pastirček Sadar Jožef živino na hribčku nad Pristavljjo vasio pri St. Vidu. Na hribčku je luža. Pastirček se je šel kopat. Voda ni globoka. Vendar je v njej utonil. Potegnili so ga že mrtvega iz luže.

Teden velesojma

in pa dnevnika

„Slovenec“ in „Slovenski dom“

Vam nudijo najugodnejšo priliko, da seznanite svoje odjemalce z novim blagom in nizkimi cenami.

Naročite oglas pravočasno
Telefon št. 29-92

† Župnik Vinko Mežan

V Desklah pri Gorici je umrl v sredo ondotni župnik g. Vinko Mežan, star 68 let. Po rodu je bil z Bleda. Po končanih srednjih šolah je stopil v goriško semenišče ter ostal v goriški škofiji, kjer je vneto in požrtvovalno pasel duše svojih faranov. Služboval je najprvo kot kaplan v Kanalu, kot kurat v Lokovcu in nad 30 let kot župnik v Desklah. Povsod je bil zaradi svoje moške plemenitosti zelo priljubljen. Blagopokojni je bratranec profesorja in prosvetnega inspektorja v pok. g. Westra in župnika Emila Westra na Repentaboru pri Trstu. Pogreb bo danes ob desetih dopoldne v Desklah na farno pokopališče. Blagopokojnemu naj sveti večna luč; žalujočim ostalim pa naše globoko sožalje. —

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Stavka v Mokronogu

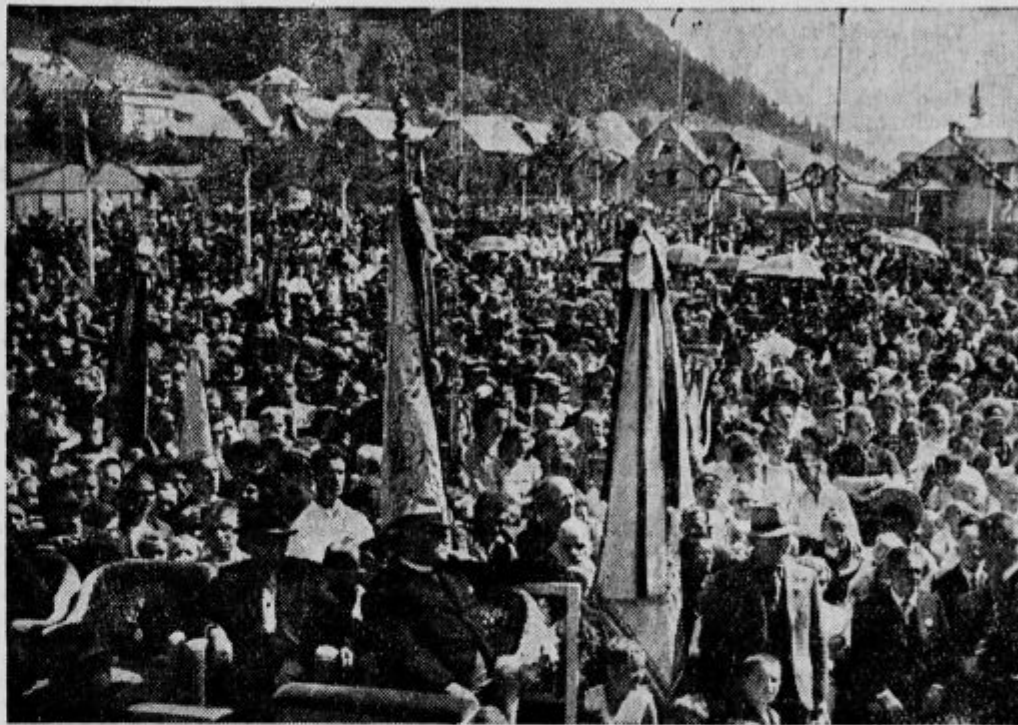
Mokronog, 2. sept.

Stavkajo delavci v tovarni usnja v Mokronogu. Ze večkrat se jim je obljubilo izboljšanje plač; večeraj so dobili plačo — pa nič izboljšane. Danes stoji obrat! Nič čudnega, če so reveži segli po tem pomočku! 1 Din 25 do 1 Din 75 na uro dnevno, to je pa res tako sramotna plača, da noben delavec ne more obstati. Simpatije ljudstva so z delavci; želimo, da se uredi razmere, da najde trpin pravico in kruh. Trg Mokronog bo pa tudi moral malo pregledati kanale in druge naprave, saj cel trg diši ali pa če hočete smrdi po odpadkih iz tovarne.

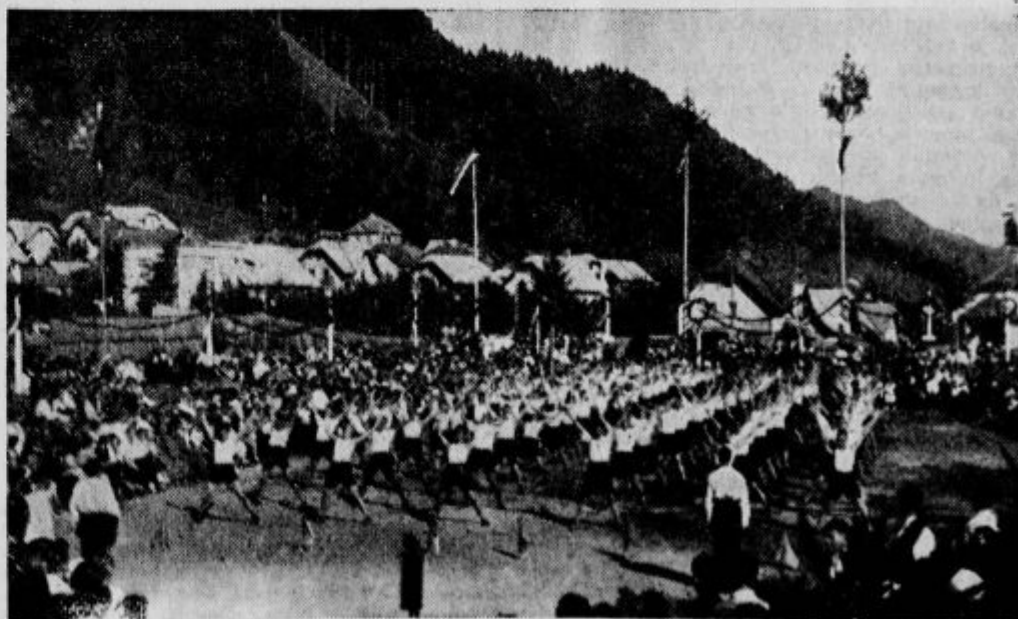
Fantovski tabor pri Sv. Trojici

V nedeljo 6. sept. bo pri Sv. Trojici nad Moravčami velik fantovski tabor, kamor so vabljeni vsi fantje in moške ljubljanske, moravške in kamniške dekanije, da se tega tabora v velikem številu udeležijo. Na taboru, ki bo ob 10 s sv. mašo na prostem govorita g. dr. Žitko Stanislav in g. Pernišek France iz Ljubljane ter posamezni zastopniki fantovskih odsekov. Tabor bo ob vsakem vremenu. Fantje! Pridite od blizu in daleč Bog živi!

Slike z jeseniških slavnosti

Dr. Korošec in dr. Krek med zborovanjem

Sportno-gimnastični nastop fantov.

Drobne novice

Tabor pri Sv. Joštu

V nedeljo 6. septembra priredila gorenjske skupine Jugoslovanske strokovne zveze in Mladinske zveze pri Sv. Joštu nad Kranjem Tabor slovenskega delovnega ljudstva v počastitev spomina dr. Janeza Evangelista Kreka.

Sporod slavnosti: V soboto 5. septembra zvečer gore po vsej Gorenjski kresovi v spomin Jan. Ev. Kreka. — V nedeljo 6. septembra pri Sv. Joštu: Ob 9. sv. maši na prostem. Ob pol 10. odkritje spominske plošče dr. J. E. Kreku; odkritje izvrši min. Jože Gostinčar. Ob 10. delavsko zborovanje, na katerem govore dr. Andrej Gosar, Ivan Pestotnik, Joško Jurač in France Zagradišnik.

Ob trideset let na 8 je iz Kranja skupen odhod z jesensko Krekovo godbo na čelu. Shramba za kolesa bo v Delavskem domu v Kranju, za avtobuse pa na dvorišču hotela Stara pošta.

Vse slovensko delovno ljudstvo vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo Krekove proslave pri Sv. Joštu, kjer je razvijal na svojih socialnih tečajih blagoslovljeno delo za naš narod. Naša največja sramota bi bila, če se ne bi dostojno oddaljili njemu, ki je vse svoje življenje posvetil gospodarski in socialni rešitvi Slovencev.

Delu slava — delu čast!

Gorenjske skupine JSZ.

ANGLÉSKE
NOVOSTI
ZAPLASE
MANUFATURA
SOUVAN

Koledar

Cetrtek, 4. septembra: Rozalija, devica; Ida, grofinja.

Novi grobovi

Notar Anton Koder. V sredo popoldne je nepričakovano izdihnil svojo dušo notar iz Murske Sobotice g. Anton Koder. Bil je na oddihu na zelenem Pohorju, kjer pa mu je v sredo popoldne nenadno prišlo slabo. Iz Maribora so bili poklicani reševalci, ki so ga s svojim avtomobilom prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je v sredo popoldne izdihnil kljub najvestnejši zdravniški pomoči. Notar Anton Koder je bil doma iz Zagorja ob Savi ter je obiskoval srednje šole v Ljubljani, pravo pa je študiral na Dunaju. Po svojem mirnem značaju je bil kot dijak užival med tovariši veliko priljubljenost. Po prevratu se je kot notar preselil v Mursko Sobotico, kjer je mnogo deloval. Po svojem prepričanju sicer ni bil v naših vrstah, vendar je bil naročnik »Slovenca« ter je bil tudi z drugače mislečimi vedno koncilijanten. Zato pa so ga vsi visoko spoštovali. Njegovi gospej in njegovi hčerki k temu bledemu udarcu izrekamo svoje globoko sožalje. Pokojniku večni pokoj pri Bogu in blag spomin pri vseh, ki so ga poznali.

Vsem gasilskim četam naročamo, da proslavijo v nedeljo 6. septembra t. l. čim svečanejši rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Čete naj se korporativno udeležijo svečane službe božje v slavnostnih krogih s prapori. Po možnosti naj priredijo tudi na predvečer obhode ali bakljade. — Četne uprave naj poskrbe, da razobesijo na gasilskih domovih državne zastave. — Gasilska zajednica dravske banovine.

Blagoslovitev razglednega stolpa na Velikem vrhu na Pohorju je bila vedno slabega vremena preložena na torek, dne 8. septembra, na praznik Male Gosposnice. Na predvečer blagoslovice bo iluminacija »Planinskega doma« pri Sv. Treh kraljih na Pohorju in cerkve s kresovanjem in prižiganjem raket. V torek, dne 8. septembra bo ob 10. sv. maši skupen odhod k razgledniku (20'), katerega bo blagoslovil preč. g. Urh Hafner, tinski župnik.

Ko na sejem hitite — Pri Petričku se zgledite!!!

Smrti padec s voza. V petek, 28. avgusta je Markelj Ignacij, posestnik v Rtižu vasi pri St. Vidu na vozu tlačil, ko so nakladali resu, katero so nakosili za stelo živini. V voz sta bila vprežena vola, ki sta nenadoma premaknila voz, ne da bi Markelj na to vedel. Padel je vzrak raz voza in si zlomil tlak. Prihodnji dan je izdihnil svojo dušo. Bil je star 75 let. Zapušča 10 otrok.

Upoštevajte cestno-policijske predpise! Ravno zadnje čase je bilo na naših cestah nekaj težjih avtomobilskih nesreč, ki so se vse pripetile zaradi neupoštevanja cestno-policijskih predpisov. Nepriljetno je dejstvo, da so bili pri teh nesrečah v večini primerov prizadeti tuji — turisti, ki so se vozili k nam na letovišče. Jasnno je, da takli slučaj skrajno škodljivo vplivajo na razvoj našega tujkega prometa. Naše prebivalstvo se mora zavestno opozoriti na prometna pravila. Zelo pomembno je, da se že v šolah učenci in dijaki seznanijo s cestno-policijskimi predpisi ter da dobijo potrebna praktična navodila. Ravno tako bi morale tudi občinske oblasti, posebno oni občine, ki ležijo ob glavnih cestah, s pogostimi razglasi po- učiti in opozoriti prebivalstvo. Končno je dolžnost posebno žandarmerijskih patrol, da posvetijo največjo paznjo cestnemu redu in da kršitelje v težjih primerih kaznujejo s občutnimi denarnimi kazni. Na ta način bo pač brez posebnih težkoč moglo vzpostaviti v prometu na naših cestah red, ki je zadnje čase tako hudo zanemarjen. Tozadevno je tudi Tujsko-prometna zveza »Putnik« v Mariboru

na merodajnih mestih vse potrebno ukrenila, da bi se ti nedostatk odstranili.

Prepovedan tisk. »Službene novice« št. 201 objavljajo, da je državno pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 5 druge posebne izdaje »Savremene senzacije«, nadate št. 33 časopisa »Radniške novice« in letake »Hrvatska omladina grada Sarajeva« z datumom Sarajevo, 30. avgusta t. l.

Službeni listi kr. banske uprave dravske banovine prinaša v svojem 71. kosu z dne 2. septembra uredbu z zakonsko močjo o dodeljevanju drž. gozdnega zemljišča in likvidaciji uzurpacij v prejšnji Bosni in Hercegovini ter odredbo o plačilnem prometu z Italijo.

Avtoizleti: 5.—9. septembra Dunajski velesejem, 17.—24. septembra v Rim. Prijave: Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45.

Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2-11, ima edini pravico, da izdaja izpovedale, ki služijo kot dokaz dovršene vajenske dobe in pol-drugega leta pomočniške prakse v trgovinski obrti. Solnina najnižja. Vpisovanje in pojasnila dnevno od 9—12 in od 15—18.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Priporoča sledeče knjige:

Berg, Christliche Liebestätigkeit in den Missionsländern; 215 str., vez. 35 Din.

Bichlmair, Kirche im Kampf. 227 str., vez. 55 Din.

Bremont, Was würde Christus tun? Religiöse Charaktere. 302 str., vez. 54 Din.

Clerissac, Das Haus des Lebendigen Gottes. Vom Mysterium der Kirche. 156 str., vez. 52 Din.

Kastner, Marianische Christusgestaltung der Welt. 320 str., vez. 82 Din.

Kösters, Die Kirche unseres Glaubens. Grundlagen katholischer Weltanschauung. 221 str., vez. 48 Din.

Mauer, Das verborgene Antlitz. Christus im Mysterium des Jahres, 329 str., vez. 91 Din.

Ruckmich, Die Helfer in der Seelsorge. 184 str., vez. 32 Din.

Rudloff, Kleine Leihdogmatik. 258 str., vez. 48 Din.

Staudinger, Jesus und sein Priester. Gedanken über die Größe und die Heiligkeit des Priestertums. 296 str., vez. 65 Din.

Zimmermann, Männliche Frömmigkeit. 159 str., vez. 45 Din.

Ljubljana

Sv. maša zadušnica po blagopokojnem so- lezu notarju Antonu Kodru bo v Ljubljani v Kri- žankah v soboto 5. t. m. ob 7. — Sošolci.

Bežigradska narodna šola še ni dokončana. Zato naj vsi otroci od II. razreda dalje, ki so se in se bodo še vpisali v to šolo, obiskujejo do odvitve te šole svoje lanske šole, razen vpisanih otrok novincev I. razreda, ki naj se zgledajo v po- nedeljek, dne 7. septembra ob 14 pri upravitel- stvu VI. deške narodne šole (Šiška), da jim od- kaže začasne učne prostore.

Vincenčijeva konferenca Srca Jezusovega v Ljubljani sporoča, da so vsa mesta v dijaški kuhinji v Marjinem domu oddana in se tozadevne prošnje za brezplačno hrano ne morejo več upo- števat.

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

Danes poslednjič ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Emil Janning's v prekrasnem

pretresljivem filmu

Stari očka

Jutri premiera smeha! Zabavala Vas bosta

Pat in Patachon kot gangsterja

Karitativna zveza vabi k zahvalni sv. maši in skupnemu sv. obhajilu otroke, ki jih je poslala kmetskim družinam po deželi za čas šolskih po- čitnic. Tudi starši naj se udeležijo te zahvalne sv. maše v nedeljo 6. septembra ob 7. zjutraj v Kri- žanski cerkvi.

Prof. France Kralj razstavlja v Jakopičevem paviljonu slike in kipe v vseh velikostih in teh- nikah. Obisk priporočamo.

Poziv. V nedeljo 6. t. m. ob 19. pridejo v Ljubljano s posebnim vlakom zastopniki slavni- h Polius d'Orient, ki prihajajo tudi letos v našo državo obujati spomine na skupno trpljenje in skupno zmago. Pozivamo vse nacionalne organi- zacije in vso nacionalno javnost, naj jih v čim večjem številu na peron glavnega kolodvora ter izreče dragim francoskim gostom že ob njihovem prihodu iskreno dobrodošlico. — Akcijski odbor združenih nacionalnih organizacij v Ljubljani.

Kolektivna pogodba v pekovski obrti. Po dolgi pogajanji so se pekovski mojstri in po- močniki včeraj menda vendarle sporazumeli. Po novi kolektivni pogodbi bodo pekarske razdeljene v tri kategorije. V prvi kategoriji so pekarske, kjer delajo več kakor štirje delavci. V drugi kategoriji so pekarske s tremi delavci. V tretji kategoriji so pa male pekarske, ki imajo manj kakor tri pomoč- nike. Delavci prve kategorije bi dobivali po 325 dinarjev na teden, oziroma po 400 dinarjev, če delajo pri peči. V drugi kategoriji bi dobivali po 250 dinarjev oziroma po 325 dinarjev. V tretji ka- tegoriji po 200 oziroma 250 dinarjev. Ta pogodba bi imela stopiti v veljavo že s prvim septembrom tega leta. Ker pa baje niso vsi pekovski mojstri zadovoljni, še ni gotovo, ali jo bodo vsi podpisali.

Kolesarje je povozil. V Ljubljani imamo dve kategoriji kolesarjev: nekaj takšnih, ki se zavedajo, da z nepravilno vožnjo ogrožajo varnost pasantov, in nekaj takšnih, ki jim je življenje drugih malo mar. Kakor obsedeni dirvijo po ulicah in zato se ni čuditi, da beleži kronika kolesarskih nesreč vsak dan po nekaj karambolov, ki pa so k sreči skoraj vedno lažjega značaja. Če se dva ko- lesarja zaletita skupaj, je posledica tega trčenja navadno samo skrivljeno kolo, če pa se kolesar zaleti v pasanta, navadno sam odnese zdravo kožo in kolo, vse posledice pa mora utrpeti njegova žrtev. Vseh kolesarskih nesreč, ki se dan za dnem dogajajo v Ljubljani, niti ni mogoče sproti bele- žiti, ker stražniki pač ne morejo povsod imeti svo- jih oči. Danes popoldne je nepreviden kolesar pomnožil število kolesarskih nesreč še za eno. Ko je 22 letna modistka Pavla Balog iz Jegličeve uli- ce šla čez Zmajski most, se je kolesar z vso močjo zaletel vanjo in jo podrl na tla. Balogova je dobila pri padcu takšno poškodbo na desni nogi, da se je morala zateči na zdravljenje v ljubljansko bolniš- nico.

TEL. 22-21 KINO UNION TEL. 22-21

Danes predvajamo poslednjič film nepopisne lepote in pretresljive vsebine!

ČRNI ANGEL

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Maribor

V jarku ga je zadela kap. V bližini gostilne Merdavs na Koroški cesti so našli ljudje včeraj zjutraj nekega moškega, ki je močno in trdo spal, da ga ni bilo mogoče prebuditi. Mislili so, da je tako močno pijan, pa so poklicali reševalce, ki so prepeljali neznanca v bolnišnico. Tu so ugotovili, da ni vinjen, ampak nezavesten. Zadela ga je nam- reč kap. V bolnišnici je moški umrl, ne da bi bil prišek k zavesti. Ugotovilo se je, da je to Stefan Robnik iz Brezna. Bil je na poti v Maribor, ko ga je na cesti zadela kap ter je obležal v jarku.

Vlomilci na gimnaziji. V noči na četrtek je bil izvršen vlomilski poskus v poslopje klasične gimnazije. Vlomilci so gotovo domnevali, da mora imeti gimnazija po vpisovanju polno blagajno ter so mislili, da jim bo padel v roke lep plen. Niso pa računali s čuječnostjo ravnatelja, katerega je prebudil ropot, ki so ga delali vlomilci pri vdira- nju skozi vrata. Njegov nastop je zlikovec pregal. S strehe je padel. V Cankarjevi 23 je padel s strehe garaže 77 letni sluga pri trgovcu Haus- maningerju Jurij Lešnik. Ko je pometal teraso na strehi, je omahnil ter padel. Zadel je hude no- tranje poškodbe.

Kača jo je pčila. Pri obiranju fižola je pi- čila strupena kača 37 letno železničarjevo ženo Ano Hecl v Zgornjem Radvanju. Zatekla se je v bol- nišnico.

Konj ubil otroka. V Zgornjem Javorju je udaril konj s kopitom 8 letnega Ivana Stanovnika. Zadel je fantka v čelo ter mu zdrobil lobanjo, da se je sesedel pri priči mrtve.

Za 4 kovače — 4 mesece. Nenavadno stroga kazen je zadela včeraj 33 letnega delavca Luko Crešnjika iz Kokavice pri Crni. Ker je ukradel Va- lentinu Krofu iz zakljenjen omare 40 dinarjev, so ga obsodili na okrožnem sodišču na 4 mesece stro- gega zapora. Za vsakega kovača je dobil mesec dni sedenja.

Do četrta milijona je narasel fond za proti- jetični azil v Mariboru. V avgustu je dosegel zne- sek 243.375 din.

Obrtno gibanje. V avgustu je bilo izdanih v Mariboru 14 novih obrtnih pravic, izbrisanih pa je bilo 8.

Preskrba nemških turistov z denarjem. — »Putnik« v Mariboru nam sporoča, da se je naša narodna banka sporazumela z nemško-Reichsbanko ter bo prevzemala nemške turistične marke do 30. septembra po tečaju 14 din za eno marko. Kredit- na pisma nemških turistov sprejema v izplačilo »Putnik« v Mariboru, s svojimi podružnicami v Celju, Rogški Slatini, Gor. Radgoni, v St. Ilju in Dravogradu ter menjalnici na mariborskem kolo- dvoru.

Za potovanje z lusuznim parnikom Kraljica Marija, ki bo 9. do 28. oktobra v sveto deželo in Egipt, sprejema prijave mariborski »Putnik« s svo- jimi podružnicami. Cena izletu je 5000 din za osebo.

Mariborčani Njegovo Veličanstvo kralj Pe- ter II. bo v nedeljo 6. septembra praznoval svoj rojstni dan. Cela Jugoslavija bo ta dan s svojim mladim kraljem slovesno praznovala. Mesto Mari- bor bo pa še posebej proslavilo ta praznik na pred- večer v soboto, 5. t. m. s slavnostno bakljado in sprevedom po ulicah. Udeleženci spreveda se zbira- jo v soboto ob 19 na Trgu Svobode in Jugoslo- vanskem trgu ter v Kerkovi, Gregorčičevi, Mai- strovi, Ciril-Metodovi in Razlagovi, spreved pa gre po Maistrovi, Kolodvorski, Aleksandrovi, Slo- venski in Gosposki ulici na Glavni trg, kjer bo pred mestno hišo kratka manifestacija. Vljudno va- bimo vse Mariborčane, da okrasijo svoje hiše z za- stavami ter se udeležijo spreveda in bakljade. — Predsednik dr. Juvan.

Zelev smrti. V bolnišnici je umrl v starosti 50 let postrešek Franc Weixler. V Jurčičevi ul. 9 je umrla hčerka veletrgovca Laureta Sabukošek. V bolnišnici je umrla hči ključavničarja drž. žel. Katarina Reiser. — Pogreb blagopokojnega nota- rja Antona Kodra iz Murske Sobotice se bo vršil danes popoldne ob četrta na 5 na pobrežnem pokopa- lišču. Naj počivajo v miru!

Skok z drugega nadstropja. V Koroški ulici št. 3 je padla iz II. nadstropja na dvorišče 16 letna laborantka Zdravstvenega doma Ana Bratina. — Dekle se je pri padcu zelo hudo poškodovala. Zlo- milo si je levo roko pod komolecem in levo nogo pod kolonom in sicer so prelomi komplicirani, ker je kost predrla kožo. Reševalci so jo prepeljali v bolnišnico.

Sporod proslave kraljevega rojstnega dne. Za sobotno proslavo rojstnega dne našega mladega kralja je določen sledeč spored: Zbirališče v Ciril- Metodovi ulici se zbirajo sokoli fanfaristi, vojaška godba, predstavniki javnih institucij, pevci ipav- čeve pevke župe. Na Jugoslovanskem trgu (med Vrazovo in Ciril-Metodovo ulico) sokoli v krogih in civilu, športna družva, gasilska godba, gasilci (dohod iz Strossmajerjeve in Krekove ulice). Na Jugoslovanskem trgu (pri Unionu) akademiki in omladina ter Jadranska straža; na Jugoslovanskem trgu (pred gradom) kulturna in prosvetna družva, Gregorčičeva ulica (med gornjo Gosposko in pa Grajsko ulico) poštarska godba, šole iz I., IV. in V. mestnega okraja; Razlagova ulica (med Ciril- Metodovo in Prešernovo) šole iz II. mestnega okra- ja. Trg Svobode (ob gradu) strokovna družva. Trg Svobode (ob vzhodu) godba Drave in železničarji. Na Trgu Svobode v sredini: neorganizirani. Spo-

red za spreved je: sokolska fanfara, vojaška godba, predstavniki javnih institucij, deputacije, pevci in akademiki, omladina, Jadranska straža, sokoli ter športna družva, gasilska godba, gasilci, kulturna in prosvetna družva, poštarska godba, šole stro- kovna družva, godba Drave, železničarji, neorga- nizirani. — Sporod manifestacije na Glavnem trgu: Znamenje na rog »mimo«, »Molitev« — pojejo pev- ci Ipavčeve župe, slavnostna fanfara (igra vojaška godba), »Hej Slovani«, igra vojaška godba in pojo vsi udeleženci, potem pa je razhod.

Celje

Zaključne številke na celjski realni gimna- ziji za šolsko leto 1936. Po končanih popravnih izpiti je učni uspeh na drž. realni gimnaziji v Celju za šolsko leto 1935-36 sledeč: Z odličnim uspehom je izdelalo 145 (15.79 odst.), s prav do- brim 293 (31.92 odst.), z dobrim pa 384 (41.83%) dijakov in dijakinj. Skupaj jih je torej izdelalo 822 ali 89.54 odst. Izdelalo ni 96 učencev in učenk ali 10.46 odst. Nižji tečajni izpit je napravilo od 136 dijakov in dijakinj 134. Višji tečajni izpit je pa od 82 kandidatov napravilo 30, 2 sta pa padla pri popravnem izpitu.

Pododbor UROIR v Celju poziva vse člane v mestu in okolici, da se zanečljivo udeležijo službe božje, ki se bo darovala v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II, dne 6. septembra ob 8 v cerkvi sv. Danijela, nato pa v pravoslavni in evan- geljski cerkvi. Udeležba v uniformi ali civilni oble- ki z znakom.

Celjsko strelsko okrožje priredi dne 6. in 8. septembra svoje letošnje nagradno streljanje v Celju na strelišču v Pečovniku.

Položaj pri Westnu. Položaj v Westnovi to- varni, kjer v glavnem še vedno počiva delo, je od zadnjih pogajanj ostal neizpremenjen. Delavstvo je deloma v tovarni. Kakor smo čuli, je začelo pod- jetje sprejemati v delo nove moči. Kdaj se bodo nadaljevala pogajanja med podjetjem in zastopniki delavcev, ni znano, ker nobena stranka ničesar ne popusti.

Umrl je v sredo v celjski bolnišnici 44 letni duinar Gros Vincenc iz Šmartna pri Slovenjgradu. Naj v miru počiva.

Romariji za Sveto Goro se lahko priklase pri upravi »Slovenca« tudi še tekom današnjega dne. Odhod jutri zjutraj ob 5 s kolodvora.

K volitvam pri D. M. v Polju

Za nedeljo, 20. septembra, so razpisane v naši občini občinske volitve. Občina ima dvanajst vasi in okrog 1200 volivcev. V kratkem se bo torej treba odločiti, komu naj občini zaupajo vodstvo občine. Občina se v zadnjem času hitro razvija. Prevelika se je iz prejšnjega predvsem vsakega obeležja v predmetje velike Ljubljane in dobiva malomeščanski in delavski značaj. Jasnno je, da se bo moralo temu dejstvu prilagoditi tudi delo občine. Nastale so nove potrebe, nove dolžnosti, tako v gospodarskem kot v socialnem oziru. Tega se bodo morali zavedati vsi, ki se ali se bodo pote- govali za oblast na občini. Treba bo imeti pred očmi, da ne gre predpostavljati enega stanu pred drugim. Napaka bi bila, če bi eni eni stan lastil oblast nad drugim. Samo v medsebojni stanovski vzajemnosti bodo uspehi in koristi občanov.

Priprave so v polnem teku. Najresnejša je naša krajevna organizacija Jugosl. radikalna za- jednica, v kateri so skoro izključno pristali bivše SLS. Poleg imenovane se snujejo razna bratstva kot smo jih že vajeni. V koliko pa jim bo uspelo da se združijo vsi protivniki JRZ pod enim lom- cem, je seveda vprašanje.

Pozabiti pa tudi ne smemo pri teh volitvah na gospodarstvo bivšega JNS občinskega odbora, v katerem so imeli prvo in glavno besedo razni tuji »generali« in dobro situirani mogotci, ki jim je bilo strankarstvo glavno, kako pa so vodili go- spodarstvo je znano iz revizije občine in tudi iz sodnijske razprave in zaslišane kazni, ki so jo prejeli za svoje vzorno gospodarstvo. Generali JNSarskega gospodarstva so se že poskrili. Pod- generalni pa preden za vedno izginejo, hočejo še enkrat šteti glasove, ki se jih pa pri teh volitvah ne upajo več šteti sami, temveč v družbi njih starih pomagačev v sili.

Naša krajevna organizacija JRZ prireja po va- seh sestankih, kjer volivci svobodno odločajo, kdo jih bo zastopal v občinskem odboru. Volivci vedo da se bo vodila po teh poštenih mozh tak ob- činska politika, ki bo v korist občanom z ozirom na njihov stanovski značaj.

Program liste JRZ je stanovska vzajemnost. Red in poštenost tudi na občini. Ljudstvo je ve- selo, ker ve da bo svobodno glasovalo, brez gro- ženj, brez bajonetov. Občani ne žele znati Jev- tiča. Puclja in drugih. Dovolj smo tudi mi Poljci občutili JNS-arski bič. Zato vsi v boj za poštenost, za pravičnost, za zakonitost, v boj za samopravo!

Pa še nekaj je, Poljci, česar se moramo pri teh volitvah zavedati. Dokazati moramo, da sto- jimo tudi Poljci trdno in neomajno za svojim vo- diteljem dr. Anton Korošcem, ki se ni zbal ne žrtev, ne podtikanja, samo da bi nam Slovincem priboril ono mesto v državi, ki nam gre.

Pojdimo na volišče strnjeno in s navdušenjem za listo JRZ!

Pluj

Vse za vse šole v Cirilovi!

Novi grobovi. V plujski hiralnici sta umrli: Terezija Šefcig v visoki starosti 94 let, rojena je bila 25. avgusta 1842 v Slovenski Bistrici, pristo- jna pa v Maribor, in Ana Golob iz Osluševec v sta- rosti 68 let. Blag jima spomin!

Odlikovane narodne noše na Jesenicah

Nad 300 narodnih noš se je v nedeljo 30. av- gusta udeležila ocene in tekme na Jesenicah. Raz- pisanih je bilo 15 nagrad. Ker morda valed nein- formiranosti kdo napačno misli, da so to tkz. le- potne tekme, sporočamo, da se ocenjujejo izključno noše po svoji starosti in pristnosti brez ozira na osebo. Po mnenju ocenjevalne komisije, kateri je predsedoval akad. slikar Maksim Gaspari, so bile na Jesenicah izbrane najstarejše in najbolj pristne narodne noše, kar jih hrani naša Gorenjska. Zase- dile so se noše stare nad 200 let. Velike važnosti je tako tekma v sejanjem času, ko se trudimo, da bi narodne noše zopet pozivili, ker so tudi del naše narodne bitnosti.

Vse nagrade so bile podane v obliki knjig. 5 knjig je podelila v ta namen Družba sv. Mo- horja v Celju, ki je s tem pokazala velik smisel za ohranitev pristne slovenske narodne noše, dru- gih 10 knjig pa je podelila Prosvetna zveza iz svoje založbe. Bilo je to drugo tekmovanje, ki je

rodilo lepe uspehe. Prvo nagrado je dobila skupina 3 pastirjev z Jesenic, za noše stare do 200 let, druga nagrada je bila določena lepi skupini iz Breznice, ki je bila zaključena enota, tretja nagra- da je bila prisojena družini Kliner z Javornika. Poleg posameznih so dobile še skupine zavijač in pa skupina iz Dovja lepo darilo. Predolgo pa bi bilo navajati druge narodne noše, ki so po mnenju komisije zaslužile tudi nagrade, katerih bi pa mo- rali imeti do 300 na razpolago.

Prosvetna zveza tudi na tem področju oprav- lja važno kulturno nalogo, saj vidimo, da so se v zadnjem času osnovala posebne organizacije po vseh sosednjih državah za ohranitev pristnih na- rodnih noš, šeg in navad. Prosvetna zveza ima na razpolago tudi 3 serije skioptičnih slik o naših slo- venskih narodnih nošah, o šegah in običajih in pa o narodni pesmi, na kar se posebno opozarjajo dru- štva, ki žele v bodoči sezoni tudi na tem področju izvrševati svojo nalogo.

Grozote španske državljanske vojne

Na drevesa in kandelabre so jih privezali

Kako zelo se španska žaloigra bliža svojemu vrhuncu, nam povedo nova poročila o dogodkih v Irunu, ki pač vse dosedanje grozote daleč prekašajo.

Rdeči, ki se zavedajo svoje onemoglosti, postopajo tako strahotno, da so njih dejanja vsak dan bolj mesarska. Rdeči so vse, ki niso njihovi pristaši, prisilili, da ostanejo v Irunu in tako zapadejo smrti na milost in nemilost.

Kakor poroča »Figaro«, so rdeči krog 35 talcev, ki jih imajo v rokah, privezali v Irunu na drevesa in kandelabre, in sicer na onih krajih, kamor bodo granate in bombe na vsak način padale. Razen tega so, kakor poroča hendeyški župan, privedli mnogo talcev v Irun, med njimi tudi nadškofa iz Valadolida in poslanca Maura. Pet talcev je radi nečloveškega ravnanja z njimi — zblaznelo. Ostalih 150 ujetnikov je še zmeraj v trdnjavi Guadalupe, kjer so radi obstrlejanja že povečini mrtvi.

Cerkve in samostane so požgali

Strahote španske državljanske vojne se zlasti izražajo v obstrlejanju Iruna. Bitka besni z nepopisno divjostjo.

Malaga je popolnoma v rokah iberijskih anarhistov. Vse sile vzdolž morja so popolnoma razrušene. Civilno gardo so razorožili in jo v vojašnicah straži anarhistična milica. Vse cerkve in samostane so požgali. Izvzeta je le stolnica, kjer so rdeči postavili na podstrešje topove in strojne puške za obrambo zračnih napadov. Glavna cesta v Malagi je le še ruševina.

Tribunal o „Klubu lepih umetnosti“

Iz Londona poročajo:

V Madridu vlada »tribunal ljudske fronte«, ki se je naselil v »Klubu lepih umetnosti«. Tribunal ima svoje sodnike, odvetnike, svojo policijo in svoje rablje. Obdolžence pa niti ne privedejo na to sodišče. Že spotoma jih postrelijo in pokoljejo razne skupine rdečih tolp.

Prejšnjim sprehajalcem po mestnem parku se nudi strahoten pogled. Ljudje, ki stopajo ob Manzanaresu, vidijo v vodi otrpla trupla, ki jih poganja voda sem in tja. Drugi spet vidijo mrliča in napol mrtve ljudi, ki jih kar podnevi mečejo iz avtomobilov.

Stene večine cerkv in zunaj poškropljene s človeško krvjo. Uradniki po bolnišnicah se pritožujejo, da ne morejo bolniki spati, ker jih razbur-

jajo kriki onih, ki jih rdeči ubijajo. Takšno je noč za nočjo in dan za dan.

Neki don Perey de Guzman, sodnik se je ob začetku divjanja preselil v neki hotel. Iz hotela so bolnega 80-letnega moža odtrgali od njegove žene in njegovega zdravnika. Njegovo razmesarjeno truplo so čez 38 ur našli v mrtvašnici. Dalje je bil neki don Ramon de Madariaga, občinski madridski svetnik, ki ga je rdeča milica 13. avgusta prišla v njegovi hiši. Drugo jutro so prinesli hišniku kravatno in manšete dona Ramona. Nato je neki sorodnik stekel v mrtvašnico, da bi našel truplo. Videl je njegovo napol golo truplo, ki je bilo brez nog. Smetarji so bili zarana našli pohabljen truplo dona Ramona v bližini »Kluba lepih umetnosti«. Tjaka so ga bili vrgli, da bi ga mogli vsi videti. Na truplu je bil listič z napisom: »Ramon de Madariaga ob 4.30 zjutraj umorjen.« (»Times«.)

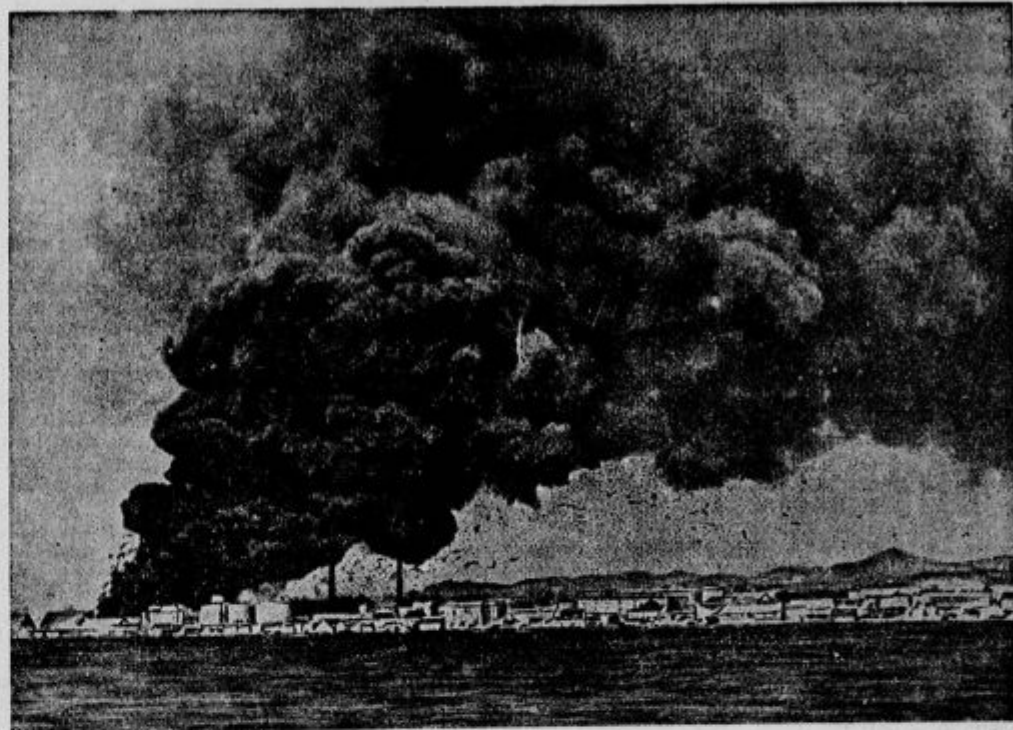
Ponočna procesija k angleškemu poslaniku

V eni poslednjih noči, piše londonski »Times«, se je odpravila čudna procesija k angleškemu poslanstvu. Bilo je nekaj ljudi, ki bili radi govorili s poslanikom. To so bili republikanci in socialisti, ki so hoteli prositi poslanika, naj posreduje radi človečnosti zaradi pobijanja in mesarjenja ujetnikov. Angleški poslanik je prevzel to težavno in odgovorno delo, ki se mu pa ni mogel niti smel izogniti. Šel je k ministrskemu predsedniku in znanemu ministru, ki sta ga takoj sprejela. Kar so se ti trije pogovarjali, bo nekoč brez dvoma zanimiva povest teh dni. Ničesar ni prišlo na dan, a dogodki bodo skoraj pokazali, ali more madridska vlada kaj ukreniti ali pa nima nobene moči več. Prihodnji teden bo najpomembnejši.

1200 so jih v ječah zažgali

»Daily Express« priobčuje kot veliko strašno vest poročila iz Madrida nekega človeka, ki je z letalom ušel iz Madrida. Pravi, da o kaki vladi v Madridu sploh ni govora. Vlada nima nobene besede več in ne more nadzirati, nikar pa zavirati krvavih dogodkov. Prebivalstvo je skoraj brez živ. Kaznilnico so anarhisti zažgali. Paznikom so iztrgali orožje iz rok in so jetnike podili v plamene. Tako je 1200 ljudi umrlo grozne smrti v ognju.

»Morningpost« objavlja poročilo priče, ki je bila prisotna, kako so ustrelili 27 vodilnih španskih osebnosti v Madridu. Dne 22. avgusta, pravi, so rdeči miličniki vse jetnike segnali na dvorišče kaznilnice. Ko se je zmrčilo, je milica zasedla strehe krog dvorišča in je od vseh strani sipala ogenj na nesrečne žrtve. Med žrtvami so bili tudi: prejšnji predsednik skupščine Alvarez in bivša ministra Velasco in Rivas in pesnik de Hoyos y Vincent.

Obstrlejanje Malage. Prvi posnetek obstrlejanja rdeče luke Malage. Granate so zadele veliko skladišče gorilnih snovi. Črni dim se vali z mesta, kamor je udarila bomba.

Papa - ata - mama

Otroci vseh narodov, tudi izven Evrope, pravijo svojim staršem »papa« in »mama«. Tako pa tudi še odrasli nazivajo svoje starše. Nekaterim se dozdeva, da je »papa« in »mama« — spakedran, tuje in narejeno. Vendar obe besedi izhajata iz prajezika vseh narodov in sta blebatajoči besedi iz jezikovnega prazaklada človeštva.

Papa in mama nista le besedi otrok, ki bi z njima zavestno označili pojem očeta in matere. Ta pojem so jim priučili šele odrasli, saj so v raznih jezikih tudi raznih oblik: Francozi pravijo maman in mere, latinsko je mater, slovensko mati, nemško Mutter, angleško mother, albansko ama, nordijsko amma. — Slovani rečejo tudi baba za mater, staro mater, staro žensko (babica, prababica, baba). Tudi z »n« se začnejo ime za mater: V sanskrtu nanā; albansko nane; grško nanne (teta); latinsko nonna; ta beseda je tudi za staro mater (v italijanski). Tudi nuna je odtod, naziv za redovnico kot čistiljivo žensko.

Tudi iz blebatajoče besede otroka »papa« je mnogo besed. Iz papa je nastalo pop in papež. Sicer pa se izvaja iz besede papa prav tako več nazivov kot iz besede mama. Tudi iz papa so besede z začetnico »b«. Italijani pravijo babba; Bolgari babā; Srbi baba, Turki baba — kot imena za stare moše, očete, stare očete. Semitski jezik ima »abba«, naziv za duhovskega predstojnika (abbé, Abt). Poznamo tudi zobniške oblike iz imena papa, tako: sauskrska tatā; rusko tātja, slovensko tata. Tudi naziv za »teto« je iz te besede. Judje kličejo očeta »tate«. V nekaterih jezikih, tako v zamorskem, angleškem, grškem, ruskem, laškem.

litavskem itđ. pomeni otroška, blebatajoča beseda »zio« — stric. Iz ata, ata je izvedeno tudi ime Atila; zdaj v turščini Ata-Turk (Kemal) — oče vseh Turkov.

Danski jezikoslovec Jespersen je sestavil veliko število besed iz raznih jezikov, ki so vse v zvezi s korenem blebatajočih besed »papa« in »mama«. Preprosti nazivi za jedila in pijače izhajajo iz prazlogov »ma« in »papa«, ki z njimi otroci imenujejo vse jedilne in pijače. Pravimo: papcati, papati, dobra papa, paša, pupati. Iz prazloga »ma« — izhaja nemški »mus« (kaša) in francosko »manger« (jesti); latinsko pa mandere in manducare. Mogoče je tudi beseda »mleko«, nemško Milch iz zloga »ma«. Celo latinska beseda (amo« (ljubim) je bajé iz otroškega »am«, kakor se izraža otrok, če mu je kaj posebno všeč.

Papa in mama sta torej mednarodna izraza, ki nista prišla iz nobenih tujih jezikov, marveč sta last otroka sploh. Že Navzikaa pozdravi (v Odisiji VI, 57) svojega očeta: »O pappā phil« — »o ljubi papa« (oče) in Homerja brez dvoma ne smemo sumničati, da bi si bil to besedo izposodil od Francozov!

Dandanašnji pravijo, da je izraz za očeta — papā — last višjih stanov, vendar rečejo Italijani, če so tega ali onega stanu, očetu vedno papa. Brez dvoma je to ime bolj v navadi pri romanskih narodih in je od njih prišla k nam, čeprav tudi naši otroci papajo, papcajo in punajo. — Iz vsega pa je razvidno, kako otroško blebetanje bogati besedni zaklad vsega človeštva.

Dvigalo ni iznajdba nove dobe

Priprave, ki so bile podobne našemu dvigalu (liftu), so poznali že tehniki rimske države, a kasneje so spet pozabili nanje. Nekakšen »leteči stol« je pa v 17. stoletju iznašel Francoz Villayer. Ta iznajdba se je opirala na to, da se je stol s težo telesa med dvema zidovima poganjal navzgor in navzdol. Uspeh je bil splošno tako velik, a se je poleg, ko je nekoč neka princesa občila med zidovima in so morali zid podreti, da so jo rešili. Gospa Genlis, pisateljica iz dobe Ludvika XVI., pa poroča o »neskončno drznih dvigalih; torej so bila tudi tedaj v modi. A šele elektrika jih je pravilno spravila na dan in šele sedanja dvigala so zares pripravna.

Junkerjevo brzovozno letalo Ju 86, ki je iz Dessaua na Nemskem v 18 urah preletelo 6000 km dolgo pot v Bathurst v Vzhodni Afriki.

Boj za „Modri trak“

Ko je angleški graditelj ladij, Sam Cunard, poslal parno pošto barko na Atlantski ocean, si je z osmimi vozli priborila »Modri trak« oceana za Anglijo. In »Britanija« je mogla ta modri trak pritrčiti na svojo jarbalo. V dobi Cunarda je bilo kaj nevarno prepluti ocean. Skrbni niso povzročile turbine, marveč barke alžirskih piratov, ki so bili oboroženi s topovi, z noži in s pištolami. Vendar se je »Britanija« posrečilo dospeti v Ameriko v 14 dneh! Svet je kar strmel. Od 1. 1851 do 1856 se

je Amerika borila za Modri trak. Potem si je »Persia« s 14 vozli pridobila rekord za Anglijo, ki ga je imela več kot štirideset let. »Persia« je imela na krovu razen topa tudi kravo, da je dajala potnikom sveže mleko. L. 1898 je Nemčija s »Kaiser Wilhelmom« dobila rekord in je skrajšala pot, da je trajala le še 5 in pol dni. Potem je nastopil odmor za 9 let, dokler ni »Mauretania« 1. 1907 znižala pot na 5 dni. Dva in dvajset let je vladala »Mauretania« in 1. 1924 je ta parnik izboljšal svoj lastni rekord. Nato je prišla »Bremen«. Štiri leta trajajoči boj za »Modri trak« je bila stvar nemških družinskih razmer: »Bremen« zoper »Evropo«, dokler ni Italija z »Rexom« osvojila Modrega traka. Lani smo dobili »Normandije«, ki je postavila oceanski rekord. Zdal pa je dobila »Queen Mary«. Modri trak s povprečno brzino 30.63 vozlov (sričo 30.31 »Normandije«) in v vožnjo treh dni, 23 ur 57 minut, kar je za 3 ure, 37 minut manj, kakor pot »Normandie«.

Če hočete vedeti

Uslužbenec neke kemične tvornice je prav po svojo rešil vprašanje svoje brezposelnosti. Pierre Duval, tako se piše, doma iz Lyona, se je odpeljal v Pariz, kjer seveda ni dobil nič službe. Pa je ustanovil čistilnico na vozu. Od desetih zvečer do šestih zjutraj imajo Parižani priliko, da si morejo dati osnažiti maroge in lise iz oblek. Ljudje so mu dali že dosti zaslužka in Duval ima zdaj že tri take čistilnice na vozu.

Na Nizozemskem so našli nagrobni kamen nekega matematika, ki je živel v 16. stoletju in je izračunal število »pi« na 35 decimal. Na kamnu ni bilo drugega ko tisti račun.

Po angleških zavodih so za jecljajoče otroke uvedli novost, da kobacajo po vseh štirih, ker to baje odpravi jecljanje.

Na Francoskem zbirajo slike nekega slikarja z imenom Ducornet. Umrl je 1. 1856 in je slikal le z desno nogo, ker je bil brez rok prišel na svet. Njegove slike visijo po francoskih podeželskih samostanih in cerkvah.

»Povzdignil bom svoj glas, da ga bo slišati po vsej deželi, od te meje do druge meje, od severa do juga, od vzhoda do zahoda — da — prav tja daleč čez meje naše države...«
Glas iz občinstva: »Prosim bolj na glas!«

Posnetek z bojev v Sierri. Med strelci je tudi več žensk, ki se z rdečimi vred bojujejo v španskih komunističnih vrstah.

Vpliv lune na živali

Znano je, da mesec na marsikako dogajanje na zemlji izredno vpliva. Tako poznamo plimo in oseko morja, ki ju povzroča privlačnost lune. Bolj skrivnostni pa so razni vplivi lune na živali, in je znanost šele v novejšem času odkrila take vplive.

Tako se na koralnih čerh južnega morja neki morski črv kaj čudno razmnožuje. Ob določenih časih odrineta oba spola tega črva svoj zadek v morje in v oceanu vidiš, kako plavajo ti deli po morju, in sicer so vedno v velikih množinah, ker vsi črvi ob istem času tako postopajo. Polinezijci dobro poznajo to prikazen, ker lovijo in pojejo te zadke, ki jim pravijo »palolo«. Prav Polinezijci so dognali, da se pojavijo paloli dvakrat na leto,

septembra in oktobra meseca, prav ob določenem dnevu, in sicer takrat, ko se drugi dan poslednjikrat prikaže zadnji krajec lune. Znanstvena raziskavanja so dognala, da se opazovanja domačinov natančno vjemajo.

Lunina »točnost« živali

Čudno pri vsem tem je pa to, da se tudi taki črvi, ki živijo v akvarijih in ki jih ne obsije mesečina, prav takrat razmnožujejo ko oni, ki so v morju. Dolgo so menili, da imajo samo črvi palolo to lastnost. A v poslednjih letih je naraslo število onih živali, ki se ravna po luni. Tako leže neka školjka svoja jajčeca vedno takrat, ko je čip. Isto so opazovali pri nekaterih vrstah polžev. Časih moremo te dobe prav za uro natančno določiti po luninem koledarju! Posebno natančno so proučevali vedenje morskih črvov, ki so sorodni palolom. Veliko teh črvov se potika ob določenih časih po morju, čeprav živijo sicer na dnu morja. Take roje ni lahko opazovati. Raziskovalci so si pripravili posebno svetilko, ki so jo pogrezili v morje in so časih po mesece dolgo, večer za večerom opazovali, kaj se dogajaja krog luči. Jako so se čudili, ko so videli, da se niso le nekateri črvi zbirali krog luči, marveč skoraj vsi, in sicer točno ob luninih spremembah. Seveda so se nekateri črvi pojavili samo v času polne lune, nekateri ob mlaju, drugi samo ob prvem ali zadnjem krajcu. Če je nebo tedaj oblačno ali jasno, nima nobenega pomena.

Nerazrešene nianke

Priroda se večkrat izkaže, kako zna vse lepo »organizirati«. Odprto morje je veliko in obširno. Vprašanje vsega rodu je na tehnični. Tako bi marsikak morski črv izumrl, če ne bi vsi črvi istega rodu ob istem času rojili.

Tem zagonečnejše pa je vprašanje: Kako črvi »opazijo«, da je čas za roje? Da mesečina ne vpliva nanje, je dokaz, ker se pojavijo črvi tudi tedaj, če je nebo oblačno in da se prav tako vedejo črvi v akvariju. Drugi menijo, da jih mogoče ravna nlima. Toda v akvariju ni plime, pa je pojav isti. Tretji pravijo, da vpliva na te živali elektrika zraka, a za to domnevo še ni dokaza. Vendar znanost dandanes nič več ne zdvaia o tem, da ima luna na veliko število bitij, tudi na nekatere ptice, močan vpliv. Katere sile so pa tu prizadete, o tem nima znanost niti najmanjših podatkov.

Petič svetovni prvak je poklicni letalec J. Scherens iz Belgije.

Kleparski pomočnik padel s strehe in se ubil

Celje, 2. septembra.

»V »Slovenec« smo že poročali, da v Marijini cerkvi obnavljajo cerkev. Popolnoma prenovljena bo notranost cerkve, predvsem fresko-slika v glavnem oltarju. Potrebna so bila pa tudi nekatera popravila zunaj cerkve, predvsem na strehi. Žal se je davi pri popravilu zlebov na strehi cerkvene hiše, ki stoji prav poleg stolpa Marijine cerkve, zgodila huda nesreča, ki je zahtevala življenje mladega, komaj 32 let starega, kleparskega pomočnika Belca Franca.

Nekoliko pred 8. jutraj je kleparski pomočnik Belca Franc, ki je uslužben pri kleparskem mojstru g. Kranjcu, popravil na strehi cerkvene hiše zlebove in se je nahajal prav na robu strehe. Pri delu mu je pomagal 16-letni vajenec Sulič Metod. Naenkrat je pa Belcu pod nogami zdrnilo, strmoglavil je s strehe kakih 15 m globoko in priletel na cesto tik trotoarja. Vsa nesreča se je zgodila v trenutku in z velikim ropotom. Sulič se

je v zadnjem trenutku ujel za žleb in se pri tem rešil gotove smrti. Belca je pri padcu na cesto oblašal nezavesten. Zlomil si je tilnik, hrbtenico in obe roki, počila mu je pa tudi lobanja. Iz glave se je ulila kri.

Na kraj nesreče je takoj priskočil g. Bučar in odnesel ponesrečenca na rešilno postajo, od koder so ga z reševalnim avtomobilom prepeljali takoj v bolnišnico, vendar je bila vsaka pomoč izključena, ker je bil pačlec s strehe smrtonosen in je nastopila smrt tik po prevozu v bolnišnico. Tako da so Belca položili takoj na mrtvaški oder v bolnišnici. Pokojni Belca je bil doma iz Slanjanke pri Ljutomeru in je bil priden in vreden delavec. Zelo tragično je tudi dejstvo, da je Belcu pred nedavnim umrla žena na posledicah poroda in mu zapustila komaj nekaj mesev stara dvojčka, ki sta sedaj ostala siroti brez očeta in matere. Pogreb pokojnega Belca bo v soboto, dne 5. septembra ob 15. na okoliško pokopališče. Naj mu sveti večna luč!

Niti 300

Da, niti tristo članov ni štela »Družba sv. Rafaela« do letos v Sloveniji. In vendar je to organizacija slovenskega naroda za zaščito svojih štiristotisoč sinov in hčera v tujini?

Kje so stotisoči najbližnjih sorodnikov naših na tujem? Njihovi očeti? Kaj je res mogoče, da tudi tem ni prav nič pri srcu, kako se njihovim otrokom, bratom in sestram godi? Da tudi ti niso pripravljeni niti malenkostne vsotice žrtvovati za to, da bi bili njihovi otroci, bratje in sestre na tujem zaščiteni? Da bi imeli nekoga, ki bi zanje skrbel in jim pomagal v tujini, kjer so prepuščeni samim sebi?

Kje so naši inteligentje, ki pravijo, da ljubijo svoj narod? Kje so naši zavodi, kje so naše družine, naše trgovine, ki so imeli in še imajo ogromne finančne dobičke od izseljencev? Kje so naše občine, naše župnije, naše družine, ki so dobile že toliko krvavih izseljenskih žuljev v dar in podporo iz tujine? Naj je res za vse ogromne žrtve izseljencev odgovor domovine — molk, nezanimanje, za naše izseljensko vprašanje? Pa vendar ne! Zato je Družba sv. Rafaela sklenila, da mora za letošnji izseljenski nedeljo 1. adventno nedeljo pridobiti vsaj dva tisoč novih članov, katere bo za to nedeljo poklonila svojim 400 tisoč bratom in sestram v tujini v dokaz obnovljene ljubezni in skrbni domovine zanje.

Zato se s tem obrača na Vas št. 202 »Slovenec« za zaupno prošnjo, da se ji takoj danes pridružite kot njeni člani. Letna članarina je 10 Din za posameznika, za društva, zavode in trgovine po 100 Din.

Za leto 1937 bo Družba sv. Rafaela izdala »Kolektor izseljencev«, kjer bo pregled vsega našega izseljenstva po vsem svetu z natančnimi podatki vseh naselbin. Obenem bomo pa pridobili tudi imenik članov Družbe sv. Rafaela. Naj domovina vije, kje so vsi naši ljudje po svetu, kako so organizirani itd. Naj pa tudi izseljenci vedo, kdo so v domovini tisti, ki so njihovi prijatelji in koliko jih je.

Nov razgledni stolp na Pohorju

Številni planinci, ki so dosedaj posečali južno Pohorje — Veliki vrh — so močno pogrešali razgledni stolp. Agilna slovenjebistiška podružnica SPD je letos z velikimi žrtvami zgradila razgledni stolp, dobro se zavedajoč, da le stalni napredek pospešuje tujski promet. Za prihodnje leto bo uredila novo pešpot ob romantični plovnici — ob Bistrici.

Ker je izredno slabo vreme preprečilo blagoslovitev novega razglednega stolpa na Velikem vrhu na Pohorju, je bila slovesnost preložena na torek, dne 8. septembra 1936, na Malo Gosposnjico, 16 m visok razgledni stolp je z velikimi stroški zgradila slovenjebistiška podružnica SPD. — Na stolp vodijo prav udobne in 1 meter široke, dobro zavarovane stopnice, tako da se tudi najmlajši planinci brez nevarnosti podajo nanj.

Z novega razglednika se nudi prekrasen razgled, najlepši in največji na vsem Pohorju. V neposredni bližini leži idilično Crno jezero med plažem borovjem, dalje Areh z Ruško kočjo, Klopni vrh, Roglja, Kozjak, Golica, Peca s prekrasnim Savinjskimi alpami, celo Gradec so videli s prostim očesom. Nepregleden pa je razgled na jug preko Konjske gore, Boča, Donške gore, Slemen, Kuma ter Dravsko-ptujskega polja. Torej nepozaben razgled. Pečat se nahaja v »Planinskem domu«.

Novi stolp bo blagoslovljen na Malo Gosposnjico v torek, dne 8. septembra po sv. maši. Na predvečer bo ponovitev iluminacije trikraljevske cerkve ter »Planinskega doma« z novo veliko verando s kresovanjem in prižiganjem rakiet. V torek je ob 10 sv. maši za planince v veliki trikraljevski cerkvi, pri kateri bo pel zbor planincev. Iz posebne prijaznosti bo sodeloval šentlovrenski tamburaški zbor.

Najlepši dostop je iz Slov. Bistrice ob riži (3 ure), preko Tinja in Šmartna (3 ure), iz Oplotnice preko Keblija (2 uri), po 3 ure pa iz Ruške kočje, s Peka ter s Klopne vrha. Celodnevni izlet 6 ur: Z jutranjim vlakom iz Slov. Bistrice do »Planinskega doma« pri Sv. Treh kraljih (3 ure), mimo novega razglednega stolpa (20 minut) ter Črnega jezera (30 minut) do Baigota (1 in pol ure) mimo slapa »Šumika«, preko Smolnika v Ruše. Zelo hvalna je ista tura iz Ruš v Slov. Bistrico. Avtomobilsko preko Šmartna na Poh. do Ramšaka, od koder imajo samo 1 uro pešhoje. Vse poti so na novo markirane ter opremljene z novimi markacijskimi tabljami. Vsi planinci vladno vabljeni!

Naznanila

Liubljana

1. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Marjiti trg 5; mr. Kurač, Gosposvetska cesta 10; in mr. Bohinec, d. Rimska cesta 31.

1. Starše opozarjajo, da je jutri v petek in v soboto dopoldne in popoldne vpisovanje v šolo Glasbene Matice ljubljanske. Razpisni listi urnika je potem v soboto dne 5. t. m. popoldne ob 15 dalje v Hubadovi pevski dvorani. Kakor že javljeno, naj pridejo ob 15 vsi gojeniki klavirja, ob 16 vsi vpisani gojeniki violino in ob pol 17 za ostale predmete radi določitve urnika pri posameznih profesorjih. Od ponedeljka dalje je redni pouk.

1. Zadnji dan vpisovanja na dr. konservatoriju je v ponedeljek dne 7. t. m. Od 10 do 12 so sprejemni urini, od 13 dalje pa redni pouk v vseh oddelkih in predmetih. Vse podrobnosti v veči zgradbi.

Št. Vid pri Stični

Sentviškemu županu se je posrečilo dobiti en vagon koruze za revne občane. Nekaj te koruze so dobili stari, za delo nesposobni ljudje. Večinoma pa se bo po sklopu občinskega odbora razdelila delazmožnim revnim občanom proti odslužtvi. Popravili bodo zanemarjena vaska pola. Za plačilo pa dobe primerno količino koruze. Jako pametna naredba!

Ljubljansko gledališče

OPERA: Začetek ob 20.

Petek, 4. septembra: Zaprtje.
Sobota, 5. septembra: Pod to goro zeleno. Premijera operete, Iaven.
Nedelja, 6. septembra: Sevilijski brivec. Iaven. Znižane cene.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 4. septembra: 12.00 Naša pesem (plošče) 12.45 Poročila, vremenska napoved 13.00 Napoved časa, sporod. obvestila 13.15 Glasbene slike (plošče) 14.00 Vremenska napoved, borzni tečajji 15.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, sporod. obvestila 15.30 Nacionalna ura: Mostar in njegova vloga v protikomunistični (Hamza Ham) 15.50 Operetni venček (plošče) 20.30 Zvezka ura: O gobah, predvsem s narodno gospodarskega stališča (g. prof. Ljudevit Kušar) 20.30 Prenos koncertnega večera iz Zagreba 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, sporod. obvestila 22.30 Angleška plošče.

Drugi programi:

PETEK, 4. septembra: Belgrad 1: 20.30 Francoska iz Zagreba 22.00 Slavne simfonije — Belgrad 11: 20.00 Tuzina o lepota Jugoslavije — Zagreb: 20.00 Klavir 20.30 Tamburaški orkester 22.15 Plesna glasba — Dunaj: 19.30 Zbor 21.30 Klavir 22.10 Radijski orkester 22.45 Plesna plošče — Budimpešta: 20.35 Operni orkester 23.00 Vojška godba — Trst-Milano: 17.15 Plesna glasba 20.40 Komorni koncert 22.30 Plesna glasba — Rim-Bari: 17.15 Vokalni koncert 20.30 Pleteljske operete Pomladna ovetka, naša plesna glasba — Praga: 19.30 Vojška godba 20.00 Narodne pesmi 20.30 Igra Ljubljanskega otoka 22.30 Plošče —

Sport

Sportne prireditve SK Planine

Zanimanje med ljudstvom za športne dneve SK Planine, ki se vrše v dneh 6., 7. in 8. septembra t. l. na Stadionu, je vedno večje. Pa je povsem razumljivo, saj se vsi športniki od atletičarjev do odbojki in namizni tenis do onih, ki pokažejo svojo spretnost v gimnastičnih vajah kar najresneje pripravljajo.

Lahka atletika in igre.

Nedelja, dne 6. septembra, je namenjena lahki atletiki in igram. Dopoldne ob 9 prične turnir v odbojki in v namiznem tenisu, popoldne ob 15 pa so na sporedu zanimive lahkootletске točke, v katerih bodo merili svoje moči najboljši ljubljanski in izvenljubljanski klubi. Ljubitelji lahke atletike, ne zamudite ugodne prilike.

V ponedeljek, 7. septembra, ob 9 dop. in ob 15 popoldne se bodo nadaljevale tekme v odbojki in namiznem tenisu, v kolikor ne bodo končane v nedeljo.

Glavni dan, na praznik 8. septembra,

pa je namenjen še prav posebno onim, ki ljubijo pestrost v telesnih vajah, ki hočejo videti poleg borbenih lahkootletskih točk še one točke, s katerimi so se atleti pripravljali, da so prišli na tako stopnjo. Ta dan bo spored izredno bogat, tako, da bo prav vsakdo prišel na svoj račun.

Dopoldne ob 9.15 spreved kolesarjev.

Dolga vrsta nad 800 kolesarjev in kolesark se bo vila od Rakovnika po ljubljanskih ulicah na Stadion, kjer bo ob pol 11 uri sv. maša. Kolesarje bodo formalni na Rakovniku za to določeni reditelji v spreved. Če bo pa imela taka skupina posebno željo, da boče biti skupaj, jo bodo pa reditelji kot posebno skupino uvrstili v spreved.

Nogometni brzoturnir v Mengšu

Nogometni brzoturnir v Mengšu. V nedeljo, dne 6. sept. ob 3 popoldne priredi SK Mengš na svojem športnem igrišču v Mengšu pokalni nogometni brzoturnir na katerem sodelujejo: SK Domžale, SK Kamnik, SK Zalog in SK Mengš. Zmagovalec prejme pokal SK Mengš. Pokal je razstavljen v trgovini Frana Zalokarja v Vel. Mengšu.

Začetek sabljaške sezone. Sabljaška sekcija SK »Ilirije«

bo tudi letos vodila floretska tečaja za dame in gospe. Prvi tečaj je namenjen začetnikom drugi pa udeležencem lanskega tečaja. Ker se bo na podlagi števila udeležencev odločalo o urah in dnevih treninga, prosimo zainteresirane oboje tečajev, da se čimprej vpišejo v polo v trgovini Sport-Kmet na Aleksandrovi cesti. V slučaju, da bi se prijavilo tudi dovoljno število dam, se bo vodil še poseben damski tečaj. Sestanek članov nadaljevalnega tečaja bo v sredo, dne 9. sept. ob sedmi uri zvečer v telovadnici ženskega učiteljskega, na Resljevi cesti, sestanek začetnikov pa istotam dne 14. sept. ob pol 7 zvečer.

Državna razredna loterija.

Z ozirom na to, da je bil spremenjen loterijski načrt tudi v preteklem 31. in 32. kolu s svojimi interesantnimi spremembami sprejet z velikim odobravanjem pri kupcih srečk, ker so bile skoro vse srečke razprodane po pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih, je državna razredna loterija ta načrt tudi za naslednje 33. kolo srečk uveljavila.

Srečke I. razreda 33. kola so gotove in dane v prodajo 4. septembra t. l. in sicer 100.000 celih srečk z žrebanjem in to:

I. razred	13. in 14. oktobra 1936.
II. „	10. „ 11. novembra 1936.
III. „	10. „ 11. decembra 1936.
IV. „	14. „ 15. januarja 1937.
V. „	od 9. februarja do vključno 3. marca 1937.

Cena srečk za vsaki razred je sledeča:

cela srečka Din 200.—; polovična Din 100.—; četrtinka Din 50.—

Skupna vrednost dobitkov znaša:

Din 64,320.000.—

V tem kolu je 9 premij in sicer:

Din 2,000.000.—	500.000.—	2 po 250.000.—
„ 1,000.000.—	400.000.—	2 po 200.000.—

Poleg teh premij je tudi ogromno število dobitkov po

Din 200.000.—	80.000.—	50.000.—	30.000.—
„ 100.000.—	60.000.—	40.000.—	20.000.— 10.000.— itd.

V najsrečnejšem slučaju morete dobiti skupno s premijo in dobitkom v V. razredu na eni srečki

Din 3,700.000.—

Za izplačilo jamči država kraljevine Jugoslavije.

Srečke se dobe pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih, ki so skoro v vseh večjih krajih.

Natančnejša navodila o loterijskem načrtu in splošnih pravilih se dobe na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečk Državne razredne loterije lahko vsak poedinec poleg osebne koristi, ki je mogoča, obenem pomaga narodnemu gospodarstvu, obrtništvu, industriji ter invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno razdeli med navedene panoge.

Zamorra še živi? Znani svetovni vratar španske nogometne reprezentance, ki naj bi bil po poročilih listov zadnjih dni ubit pri španski revoluciji še živi. Pariški list »Football« objavlja, da je dobil obvestilo madridskega lista »Excelsior«, v katerem mu sporoča, da poročila o smrti Ricarda Zamorra niso resnična. Zamorra — tako pravi brzojavka dalje — je pri najboljšem zdravju in se mu radi svojega političnega zadržanja ni treba bati kakih posledic.

★

Nov svetovni rekord na 800 m. Po olimpijskih igrah so se razkropili atleti, ki so nastopali v Berlinu in ki so tudi kaj dosegli, na vse konce in kraje Evrope, kamor so jih povabile razne evropske reprezentance. Tako je postavil Cunningham, ki je bil v Berlinu na 1500 m drugi, nov svetovni rekord v teku na 800 m in siter Stockholm. Omenjeno progo je pretekel v času 1:49,7 in je zboljšal dosedajni rekord, ki ga je postavil Anglež Hampson 1. 1932 v Los Angelesu za eno desetinko sekunde. Ta Amerikanez je tekel z nevtrjno hitrostjo, ki se je razvila proti koncu v divjo borbo, valed katere je podleglo mnogo znanih tekačev. Ti proti koncu enostavno niso mogli več sodelovati. Medtem, ko se je Cunningham proti koncu odtrgal, si je izvozeval Amerikanez Powell v času 1:50,8 drugo mesto pred Italijanom Lanzl-jem ter dvema Švedoma.

Ob tej priliki se je dobro izkazal tudi Nemes Hein v metu kladiava, ki je zmagal v tej panogi na olimpijskih igrah. Zalučal ga je 54,96 m daleč. Nemes Woellke pa je v Frankfurtu vrzel 16,60 m daleč kroglo, kar pomeni nov nemški in evropski rekord.

Razpis

medklubske kolesarske dirke.

Sportni klub Vrhnika kolesarske sekcije priredi v nedeljo 12. t. m. veliko medklubsko kolesarsko dirko, v proslavo 10 letnice prvega javnega nastopa člana g. Janka Oblaka, znanega dirkača, ki je svoj klub nastopal tudi na mednarodnih dirkah. Dirka se vrši na prosti: Vrhnika—Cerkljevo in nazaj s startom in ciljem pri km 19 Čankarjev trg (gostilna Mantova). Dirka se vrši v treh skupinah, 1. ob 14 glavna dirka km 94, 2. ob 14.30 dirka juniorjev km 50, 3. ob 15.30 dirka km 6. Prijavnina za vsako posamezno točko je Din 10.—

Splošna določila.

Vsi se po pravilniku kolesarske zveze kr. Jugoslavije. Pravico starta ima vank voznik, ki poseduje zvezno licenco za leto 1936. Vsak dirkač vrši na lastno odgovornost in se ima strogo držati cestno-policijskih predpisov. Vsi vozniki se morajo javiti točno ob 13 vodstvu dirke v gostilni Mantova — Čankarjev trg. Prostosti se morajo vložiti najkasneje 15 minut po izvešanju dirki pri vodstvu dirke s takšno Din 30. Garancija za hrbtina številko je Din 10, ki se po vrnitvi iste vrne. Dirka se bodo razdelila takoj po dirki v gostilni g. »Jureša«. Prireditelj se vrši v vsakom vremenu.

ASK Primorje (Lahkotletška sekcija). Opozorja se vse radno stanovno, da se prijave za meeting SK Planine na Stadionu za nedeljo, 6. t. m. ob 15 in torek, 8. t. m. ob 15 razobehene na tabli v klubski garderobi.

SK Slonov. V petek, dne 4. septembra ob 8 seja glavnega odbora v gostilni Krusič. Ker je seja zelo važna, prosimo, da se iste vsi odborniki sigurno udeležijo. Kdor ima nabiravno polo, naj jo na tej seji vrne.

ASK Primorje (Lahkotletška sekcija). V soboto, 5. t. m. ob 18 izbirni meeting zaradi nastopa v Sofiji v tokih na 100 m in 200 m, troškok in skok v daljavo za atlete: Korče, Sušteršič, Šter, Urbančič, Čerar, Dražgo, Škok, Weib, Malnar, Sodnik, Kovačič, Slapar, Perpar.

Pred velikim športnim dogodkom. Kakor izveemo, se pripravljajo ljubljanski sodniki na revanžno tekmo z mariborskimi žvižgači. Nedavno so ti ljubljanske namahali s 4:0. Zato je razumljiva goreča želja ljubljanskih sodnikov, da se čimprej in temeljito osvetojo za poraz. Tekmo bodo igrali v nedeljo, začetek in igrišče bomo pravočasno sporočili.

Jesenice

Taborjanom Gorenjskega tabora na Jesenicah. Ves srečen se iz dna srca zahvaljujem taborjanom, ki ste prihiteli na Jesenice, da ste manifestirali za načela svojih očetov in ljubezen svojih mater. Oddolžili ste se svojim slovenskim voditeljem, čuvarem narodnih svetinj. Taborjani, čast in hvala vam! Fantje, dekleta, vaš popoldanski tabor je polet v novo življenje. Za zvestobo geslu: »K solncu, k svetlobi! Čast in hvala! Bog živi!« — Predsednik priprav. odbora: France Klinar.

Vtis katoliške manifestacije v našem mestu bo ostal nepozaben. Nikdar, kar obstoje Jesenice, ni bilo tu take manifestacije. Prihod slovenskih voditeljev na Jesenice pa je zbral sprevode, ki so bili podobnim starim nepozabnim narodnim taborom slovenske ljudske fronte po slovenski domovini, kjer so nastopali Krek, Korošec, Rajič, Vošnjak in drugi zvesti sinovi slovenske zemlje.

Nove železarne za pločevino. V Zemunu grade novo progo za proizvodnjo pločevine, prav tako se razširja taka naprava v Smederevu. Pri nas je izmed vseh obratov še najbolj zaposlena ta stroka, ki se ji sedaj obljublja slabša doba. Trboveljskim cementarnam pa grade paralelne tovarne v Skoplju in v Dalmaciji. Vse to nas sili k veliki, složnemu in strokovnjaškemu delu v slovenski industriji, da bo močno naše gospodarstvo, kar

Za časa Velesejma

od 1. do 13. septembra
bo izhajal **SLOVENEČ**
v znatno povečani nakladi in bo torej
oglaševanje v tem
dnevniku za vsakogar zelo koristno.

Kličite telefon **29-92**

RAZPIS

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje prvo zmanjševalno očetno licitacijo v skrajšanem roku za oddajo težavskih, zidarskih in železobetonskih del za prizidek k obstoječi zgradbi »Delavskega doma« v Ljubljani ob Bleiweisovi cesti. Kompletni razpisni pripomočki se dobe od 3. t. m. dalje med uradnimi urami v vložišču mestnega gradbenega urada, Nabrežje 20. septembra št. 2/II., proti povračilu nabavnih stroškov. Pravilno opremljene ponudbe je vložiti v omenjenem uradu do 17. septembra 1936 do 10 dopoldne, kjer bo takoj nato javno komisij-eko odpiranje vložnih ponudb.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1936.

TUDI TI SE POSLUŠUJ NAŠIH

malih oglasov, o katerih gre glas po Sloveniji, da imajo vselej najpopolnejši uspeh. — Mali oglasi v »Slovenču« so najcenejša in najuspešnejša reklama za vsako stroko trgovine in obrti.

MILIJONSKI DOBITEK

je zadela pri glavni kolekturi drž. razredne loterije

Bančna poslovalnica BEZJAK

Maribor, Gosposka ulica št. 25

kupljena srečka št. 59971 dne 31. VIII. 1936

Nove srečke dospele, oskrbite si jih čimpreje.

Cela srečka Din 200—
polovična Din 100—
četrtinska Din 50—

**Brez srečke
ni dobitka!**

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglaš Din 2—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Plačilno natakario
z majhno kaveljco, iščem
za solidno podjetje. Po-
nudbe na: Jovan Bogič,
hotellr, Vukovar. (b)

Trgovski uslužbenec

se išče za vodstvo pode-
želske podružnice na Go-
renjskem. Potrebne so re-
ference in kaveljca. Na-
stop takoj. Pismene po-
nudbe je poslati pod:
»Veletrgovina« v Kranju,
poštni predal 6. (b)

Vajenci

Mesarskega vajenca
takoj sprejem. — Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 12866. (v)

Kupimo

Moško kolo
rabljeno, dobro ohranje-
no, kupim. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 12890. (k)

Prodamo

Za šolarje

vseh vrst obleke, pum-
parce, perilo itd. v naj-
večji izbiri dobite po-
ceni pri Preskerju,
Sv. Petra cesta 14. (l)

Šivalni stroji in kolesa

vseh najboljših nemških
znamk po najnižjih ce-
nah dobite samo v Novi
trgovini na Tyrševi cesti
36. — Velesejem paviljon
»H«, zunaj. (l)

Volna, svila, bombaž

staino v bogati izbiri
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
znižanih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Zidovska ul. in Stari trg.

Kolesa

malo rabljena, nova, pr-
vovrstnih znamk, zelo po-
ceni napredaj pri »Pro-
met«, nasproti križanske
cerkve. (l)

Šivalni stroji

»skoraj novi« — »Singer«,
»Pfaff« in »Gritzner«, po-
ceni napredaj pri »Pro-
met«, nasproti križanske
cerkve. (l)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon 24ev. 2951

Pozrestva

Večjo rentabilno hišo

z lepim vrtom prodam v
Ljubljani. Naslov v upra-
vi Slovenca št. 12867. p

Stanovanja

Prazno in snažno sobo

iščem s posebnim vvhodom
v bližini kolodvora. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 12889. (s)

Dvosobno stanovanje

se takoj odda v Cerkve-
ni ulici 21. (d)

Stanovanje

2 sobi, kabinet, kopalnica
in priključne — se takoj
oddaja. Bežigrad 1 (Tyr-
ševa 55). (e)

Tinček in Tonček v Atlantidi

147.

V zgodovino Atlantide nazaj!

Nekaj korakov od nagačenega prebivavca Saturna je stala ne-
kakšna lesena koliba z dolgim kazalcem na zunanji strani.

»In tukaj,« je na vso moč svečano zaklical vodnik, »tukaj je
stroj, s katerim se lahko popeljemo v zgodovino nazaj. Prosim,
vstopite!«

Tinček in Tonček si tega nista pustila dvakrat reči. Hitro sta
stopila na leseni oder pred vrati stroja in z napeto pozornostjo
čakala, kaj se bo zgodilo. Cip pa je zaklical:

»Halo, Vauhu in Muki, požurita se, če hočeta oditi z nami na
potovanje v davnino!«

Dijaki

Dve dijakinji

nižješolki, sprejme pro-
fesorstva družina. Kopal-
nica, klavir, pomoč pri
učanju. Naslov v upravi
Slovenca št. 12909. (D)

Enega ali dva dijaka

sprejem na stanovanje.
Uporaba klavirja, bližina
trgov. akademije in obrt-
ne šole. Naslov v upravi
Slov. pod št. 12865. (D)

Razno

Za izlete

v tu- in inozemstvo Vam
nudim 7 sedežen odprt
avto. Telefon 31-37. (r)

Poizvedbe

Psici (nemški bokser)

rujavo progasti, sta se
izgubili; pošten najditelj
naj jih odda proti na-
gradi Iv. Dorčecu, Ljub-
ljana, Dalmatinova ul. 13.

**Kupujte
pri
naših
inserentih**

ZAHVALA. Ob bridki izgubi našega ljubljenelega soproga,
očeta, svaka in strica, gospoda

Konrada Neuholda

hotelirja in veleposesnika

se zahvaljujemo vsem, ki so ga sprejeli na zadnji poti ter nam
izrazili sožalje. — Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini,
Gostilniškemu združenju, Gasilskemu društvu in vsem daroval-
cem cvetja.

Slovenska Bistrica, dne 1. septembra 1936.

ŽALUJOČA RODBINA.

Alja Rahmanova:

46

Tovarna novega človeka

Roman.

In zopet je bridkost v njej narasla, kot bi ji hotelo
raznesti prsi; nehotje je pospešila korake in bila zdaj tik
ob ograji, pod katero je tekla mimo šumeča reka. Dolgo
je stala tu in zrla v temnorjavo vodo, nad katero so ki-
pele lahne pene. Težko so udarjali valovi ob kamenite
obrežne nasipe...

Še vedno je strmela Tanja v temne valove in vsa
njena bitnost je silila k novemu življenju, ki je raslo v
njej. Hipoma je začutila, kako se je nekaj v njej pre-
maknilo, lahno, čisto nežno; bil je tresljaj, drget, tako
tuj, tako čuden, da se je Tanja zdrznila in zastrmela s
široko odprtimi očmi v daljo, nepremična kot kamen.
Dolgo je čakala, da bi se to gibanje ponovilo, toda v njej
je ostalo tiho. Nežen, srečen smehljaj ji je igral okoli
ust in toplo in veselo ji je postalo pri srcu. Kdo bi ji
mogel vzeti to srečo, srečo matere, ki čaka svojega
otroka?

Tanja je izpustila ograjo, katere se je krčevito opri-
jemala, in počasi, previdno šla dalje, kot bi se bala, da
bi mogla s kako naglo kretnjo motiti čudo, ki je delovalo
v njej. Njeno srce je bilo zdaj polno poguma. Kako bi
bilo tudi mogoče, da bi umolknilo to, kar se je v njej
zganilo? In kot lahki, nevidni valovi so se ji pojavile
pred dušo sanje iz njene otroške dobe; spomnila se je na
svojo staro dojiljo; kot bi donele zdaj skozi gosto meglo
preko reke, je slišala besede, s katerimi jo je vedno po-
mirila, kadar je prišla s svojimi malimi otroškimi bole-
činami k njej po pomoč:

»Ne boj se, samo veruj! V Bogu vse uspe.«

»Vse se je zgodilo proti moji volji, nič ne morem
za to,« je šepetala Tanja predse, kakor bi se morala
pred nekom opravičiti; »a zdaj je otrok tu, živi in bo
živel! Kako more tovariš Vladimirov razumeti, kaj se
godi v meni? Kaj ima on opraviti s tem? In četudi naj
otrok nikoli ne ve, kdo je njegov oče, nima zato niti za-
las manj pravice do življenja! In živel bo in mora živeti!«
Napnila sta jo ponos in navdušenje, da bo dala življe-
nje novemu človeku!

»Otrok bo živel in mora živeti!« je ponovila skoraj
čisto glasno. Mimo je šlo nekaj šolskih otrok, ki so za-
čuden strmeli vanjo. Tanja se jim je nasmehnila in gle-
dala za njim, ko so tekli dalje. Gledala je zdaj otroke
drugače, kot jih je gledala prej.

So pač žene, je dejala Tanja sama pri sebi, ki težko
prenašajo materinstvo; takoj od vsega početka jim na-
pravlja žalost in skrbi. Toda ali naj taka žena zaradi
tega svojega otroka manj ljubi? Morda ga pričakuje
edino ona in samo ona mu bo tudi potem v življenju
dajala veselje. Ali ni torej primorana, dajati mu še v e
ljubezni kot pa mati, katere otrok lahko stopi v živ-
ljenje kot v praznik?

»Živel bo!« je rekla Tanja še enkrat polglasno sama
zase, ko je zapustila park, da bi se zopet vrnila na pot,
ki je držala do urada. »Živel bo in nihče ne bo zvedel,
da njegov oče ni hotel njegovega življenja. Delala bom
za svoje dete dan in noč, prenesla bom vsako žalitev,
vso osamelost, in ne bom nikdar dovolila, da bi mi mo-
jega otroka usmrtili!«

Ko je Tanja stopila zopet v pisarno, je njen obraz
žarel od veselja. Sedla je k delu in se ni brigala za rado-
vedne poglede drugih souslužbencev, ki se niso mogli

dovolj načuditi, odkod je jemala Tanja ta mir in to samo-
zatajevanje, to ravnodušnost nasproti zbadljivim opaz-
kam, ki so si jih pošepetavali.

16.

Vedeževalka Nastja je stanovala na drugi strani
reke. Bil je mrzel jesenski dan, temni oblaki so pokrivali
nebo in droben dež je pršil na zemljo. Reka je bila siva,
nemirna, srdita. Tovariš Vladimirov je mrko gledal na
male valove z umazanobelimi venci pen, med katerimi
so tu pa tam plavale že majhne ledene grude. Skoro
tesno mu je postalo pred temi temnimi vodami pozne
jeseni.

»Morda naj vendar rajši počakam, da bo reka za-
mrznila in bom šel potem peš čezno? In tak veter!« je
mrmral predse.

V resnici, veter je trgal in vlekel njegov plašč in mu
pihal skozenj prav do kosti. Nekaj časa se je še obotav-
ljal, a potem si je vendar poiskal prevoznika; veliki
brod je zaradi grdega vremena že ustavil promet.

Med vožnjo je tovariš Vladimirov nadaljeval svoj
samogovor: »Sploh je sramota zame, odgovornega stran-
kinega moža, da grem k vedeževalki. Lepo me je ujela,
ta strojepiska, da ji niti sam nisem več kos! No, bomo
videli, kdo bo zmagal, ona ali jaz! Sicer pa je le na
videz tako skromna. V resnici živi kdo ve kako razposa-
jeno življenje! Morda je vsa njena odličnost in dostojnost
samo pretveza!«

Tovariš Vladimirov je sicer vedel čisto natančno,
da dela Tanji krivico, toda vneto si je prizadeval, da bi
spravil najbolj prostaške in najbolj umazane predstave
z njo v zvezo.

Celoletna naročnina na:
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige
Din 132.- ali mesečno Din 11.-
Din 136.- ali mesečno Din 13.-
Jugoslovanska knjižarna
Kosmos.